ZSIBONGÓ

A Pajtás TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

ÚJ ISKOLÁK BORSODBAN

A Borsod megyei Állami Építőipari Vállalat szocialista brigádjai a beruházókkal kötött megállapodás alapján az új tanév kezdetére átadják rendeltetésének a sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola tizenhat tantermes gyakorló iskoláját, a kazincbarcikai tizenkét tantermes és a miskolci avasi városrész új tizenhat tantermes általános iskoláját.

GYERMEKALKOTÁSOK

Gyermekalkotásokból nyílt kiállítás a Bartók Galériában. A tárlat anyagát: festményeket, kézimunkákat és batikokat azok a gyermekek készítették, akik az elmúlt években a világ számos országából érkeztek a zánkai úttörővárosba.

PÁLYAVÁLASZTÁS

Tolna megyében mezőgazdasági és élelmiszeripari szakmákat ismertető pályaválasztási kiállítás nyílt. A szekszárdi úttörőházban fényképekkel, termékekkel, szöveges útmutatókkal adnak tájékoztatást a különböző szakmákról és képesítő intézetekről. Új és kevéssé ismert foglalkozásokra is felhívják a figyelmet; képzés indul az állategészségőri, az állattartótelepi gépészi és különböző húsipari szakmákban.

TANMEDENCE

A hajdúszoboszlói gyógyfürdő területén a szezonnyitásra elkészült egy gyermekmedence, s átadják rendeltetésének a tanmedencét is, ahol úszhatnak, illetve úszni tanulhatnak a legkisebbek.

RAJZÓRA – MÚZEUMBAN

A „Hunok, avarok, magyarok" című kiállítás jurtáit, a korabeli fegyvereket, használati tárgyakat, valamint a „Kétszáz éves szegedi kovácsmesterség" című kiállítás vasvirágait, céhjelvényeit örökítették meg vízfestményeiken, grafikáikon a szegedi Móra Ferenc Múzeum szórakoztató rajzóráján a diákok.

KIÁLLÍTÁS

Mese, játék és a felnőttek világa a gyermek szemével, elevenedik meg azokon a rajzokon és figurákon, amelyekből a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum nyitott kiállítást. A nemzetközi gyermekév jegyében rendezett tárlaton az általános iskolások munkái vallanak azokról a gondolatokról, amelyek a diáktársadalmat foglalkoztatják.

HATVAN TANTEREM

Győr-Sopron megye tizenkét községében együttesen 60 tanterem építését kezdik meg az idén, részben helyi erőforrásokból, részben pedig a megyei tanács támogatásával. Elsősorban azokat a körzeti iskolákat bővítik, amelyek — Kisbajcson, Téten, Pannonhalmán és Lövőn — a szomszédos kis települések tanulóit is fogadják. Az új tantermekben — a tervek szerint —, 1980-ban kezdik meg a tanítást.

PÉKSÉGBŐL – ÚTTÖRŐHÁZ

Úttörőházat kapnak az idén a kispesti gyerekek. A Petúr utcában, egy volt kenyérsütő üzem épületét alakítják át a KISZ-esek, amelynek helyén hét foglalkoztatót és klubszobát rendeznek be. A munkálatok anyagi fedezetét társadalmi összefogással, kommunista műszakokkal teremtették elő.

„ZOO-SULI"

A Mecseki Állatkert a nemzetközi gyermekév alkalmából kis állatkertet ajándékoz a bükkösdi gyermekotthonnak. A kastélyépület parkjában ezer négyzetméternyi területen alakítják ki a bemutatóterepet és azon különféle szelíd kisállatokat helyeznek el. Az állatszállásokat és egyéb létesítményeket a nevelőotthont patronáló üzemek szocialista brigádjai készítik el. Az állatokat — tanári felügyelet mellett — a gyermekek gondozzák.

TERVEZZ PERSELYT!

A gyermekek nemzetközi éve alkalmából az ifjúság takarékosságra nevelése, a biztosítás szükségességére való ösztönzés céljából az abban érdekelt szervek az alábbi pályázatot hirdetik meg részetekre.

1. Persely tervezése és készítése. Beküldhető a pénztakarékosság, az előrelátás, az anyagi biztonság megteremtésének gondolatát újszerű ötletekkel kifejező, bármilyen formájú, anyagú persely, amelyet a tanulók saját maguk terveztek és állítottak elő.

2. „Cseppekből áll a tenger". Beküldhető olyan írásos élménybeszámoló, amely a közvetlen környezet, az egyén, a család, az iskola, a gyakorlati foglalkozási hely, a lakóhely takarékossági és anyagi biztonságát jelentő szokásairól, a közösség javainak megőrzéséről, védelméről, gyarapításáról szól. Terjedelme: 3—5 kézzel vagy géppel írt oldal.

Mindkét pályázati formában — az iskola előzetes értékelése alapján — a megyei elbírálásra iskolánként a 3—3 legjobb pályamunka küldhető be. **A pályamunkát az iskolák a tanulók nevével és az iskola címével ellátva küldjétek be: 1979. június 15-ig. Beküldési cím vidéken: az Országos Takarékpénztár (területileg illetékes) megyei Igazgatósága, Budapesten az Országos Takarékpénztár (illetékes) kerületi fiókja.**

Pályadíjak megyénként, illetve Budapesten kerületenként mindkét kategóriában: **1 első díj: 800 Ft, 1 második díj: 600 Ft, 1 harmadik díj: 400 Ft.**

Eredményhirdetés: 1979 szeptemberében a tanévnyitó ünnepélyen.

Mindkét pályázati formában az országos elbírálása a megyék, kerületek — előzetes értékelés alapján — **a legjobb 3—3 pályamunkát küldhetik be 1979. július 5-ig az Országos Takarékpénztár Tanulók Takarékpénztára (Budapest, 1876 Münnich Ferenc u. 16. III. 314.) címére.**

A pályadíjak mindkét kategóriában: I. díj: camping kerékpár, II. díj: kazettás magnetofon, III. díj: táskarádió. Az országos pályázat eredményhirdetése: 1979. október 31.

FABIK KUPA '79

Nagykanizsán nyolcadszor rendezték meg a Fabik Kupa országos úttörő vívóbajnokságot.

A kétszáz vívópalánta színvonalas versenyen döntötte el a helyezések sorsát. Eredmények. Fiúk: tőr, II. korcsoport; 1.: Horváth András (Nagykanizsa), I. korcsoport; 1.: Zavada Zoltán (Debrecen), kard, II. korcsoport; 1.: Köves Csaba (Szolnok), I. korcsoport; 1.: Vargyas László (Szombathely). Lányok: tőr, II. korcsoport; 1.: Horváth Brigitta (Budapest), I. korcsoport; 1.: Pusztai Ildikó (Szolnok).

ZSIBONGÓ

GYERMEKTALÁLKOZÓ SZÓFIÁBAN

Ez év augusztus 15. és 25. között a bolgár gyermekek lesznek a „Béke zászlaja" elnevezésű nemzetközi gyermektalálkozó házigazdái Szófiában. E találkozó a népek barátságát, egymáshoz való közeledését szolgálja, a művészetszerető gyermekek baráti összejövetele lesz.

Minden országból tíz, irodalommal, zenével, vagy képzőművészettel foglalkozó, alkotó gyermeket hívnak meg a fesztiválra, a jövő leendő íróit, képzőművészeit, muzsikusait, zeneszerzőit.

Bulgária fővárosában és más városaiban tíz napon át rajzolhatnak, verset írhatnak, dalokat énekelhetnek, vidám játékokban, karneválokon vehetnek részt a gyerekek, megismerkedhetnek Bulgáriával.

A találkozó idején megrendezik a nemzetközi gyermek-képzőművészeti kiállítást, a zenei előadóművész és zeneszerző gyerekek bemutatóját, és a gyermek-irodalmi alkotóművész szemlét. Az ifjú alkotók műveit széles körben népszerűsítik az újságok és folyóiratok, a rádió és a televízió, helyet kapnak a kiállítótermekben, a zenei és irodalmi találkozókon, hangversenyeken, gyűjtemények és albumok jelennek meg a találkozó résztvevőinek munkáiból.

SPORTPARÁDÉ

Nagyszabású majálisra, sportparádéra kerül sor a Népstadionban május 13-án 10.30 órai kezdettel. Délelőtt válogatott sportolók tartanak bemutatót, a nézők többek között láthatják Magyar Zoltán olimpiai és világbajnok tornászt, Kovács Péter válogatott tornászt, a ritmikus sportgimnasztikai válogatott tagjait, a KSI különböző szakosztályának sportolóit, az Állami Artistaképző Intézet tagjait, a Testnevelési Főiskola asztalugróit, a tv-tornából jól ismert Müller Katit, Bérczi Istvánt, a Békési és a Schmitt családot. Délután 14.30 órától pedig nyitott kapuk várják a sportolni vágyókat.

A délelőtti műsor teljes bevételét a gyermekek szolidaritási alapjának javára ajánlották fel a rendezők. A sportparádéra egyébként a Színházak Központi Jegyirodájában, az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda budapesti és vidéki kirendeltségeinél, valamint az üzemi közönségszervezőknél lehet jegyeket igényelni.

„EDZETT IFJÚSÁGÉRT" RAJ

Nemrégen tartotta rajnévadó ünnepségét a Budapest XIV. kerületi, Pákozdi téri Hunyadi János Általános Iskola egyik osztálya. A raj az „Edzett Ifjúságért" nevet vette fel. A névadó ünnepségen a rajzászlót — a közelmúltban még nagyon beteg — Monspart Sarolta adta át, és beszélt a tájfutás szépségéről és egészségvédő hatásáról.

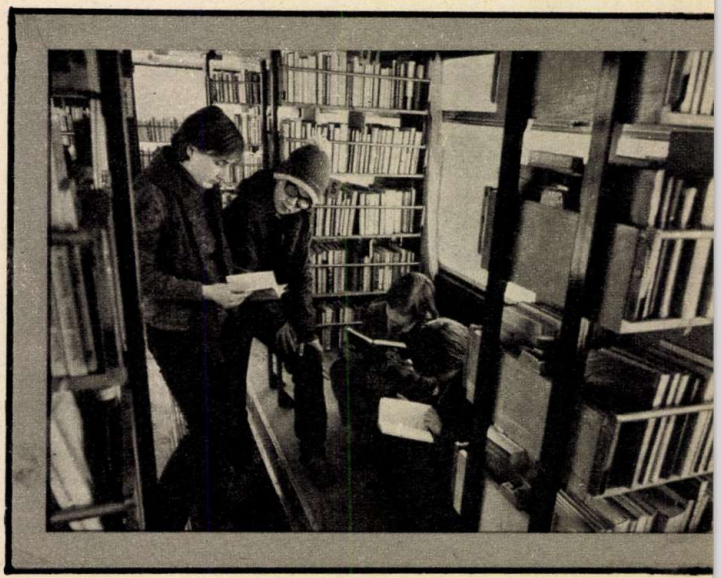

ÚJ CSEPPKŐBARLANG

A Bükkben, a Heves megyei Felsőtárkány közelében cseppkőbarlangot fedeztek fel. A természeti látványosságot a teljes feltárás után megnyitják a kirándulók előtt.

MAGYAR-KIÁLLÍTÁS

Százhatvan éve született Szombathelyen a múlt század híres Afrika-kutatója, Magyar László. Dunaföldváron, az általános iskola falán emléktábla őrzi nevét. Születésének évfordulóján a dunaföldvári vármúzeumban kiállítás nyílt életéről, munkásságáról. Az egész nyáron át nyitva tartó érdekes, tárgyi emlékeket is felsorakoztató bemutatót érdemes egy-egy kirándulás, arra eső út alkalmával megtekinteni.

HÁZHOZ MEGY A KÖNYVTÁR

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár két mozgókönyvtára járja naponta a város külső kerületeit. Az autóbuszba szerelt könyvtár az utóbbi hetekben az idősebbeknek és a gyerekeknek jelentett különösen nagy segítséget a hideg és csúszós utak miatt.

A két mozgókönyvtárnak több mint háromezer állandó látogatója van, akik hetente egyszer „menetrend szerint" cserélhetik könyveiket.

HETVEN ÉVE

1909. május 5-én született Radnóti Miklós költő, műfordító, a magyar antifasiszta líra kiemelkedő művelője.

Megemlékezésül egyik szép versét közöljük.

MAJÁLIS

A hangraforgó zeng a fű között,
s hördül, liheg, akár egy üldözött,
de üldözők helyett a lányok
kerítik, mint tüzes virágok.

Egy lányka térdrehull, lemezt cserél,
a háta barna, lába még fehér,
a rossz zenén kis lelke fellebeg
s oly szürke, mint ott fönt a fellegek.

Fiúk guggolnak és parázslanak,
az ajkukon ügyetlen szép szavak,
duzzasztja testük sok kicsiny siker
s nyugodtan ölnek, majd ha ölni kell.

Lehetnének talán még emberek,
hisz megvan bennük is, csak szendereg
az emberséghez méltó értelem.
Mondjátok hát, hogy nem reménytelen.

(1944. május 10.)

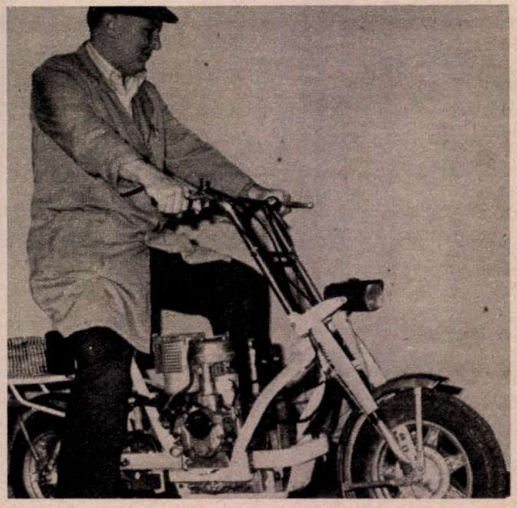

DIESEL KISMOTOR

Elkészült a világ legkisebb Diesel-motorja, Fritz Hochhut tervezőmérnök munkája. A kétszáz köbcentiméteres, 33 kilogramm súlyú motor teljesítménye 3,5 lóerő. Egyelőre még csak 40 kilométeres óránkénti sebességre képes. A fogyasztása szinte elenyésző: óránként háromnegyed liter Diesel-olajat kortyol.

TAPS-TORTA

A gálaest közönsége már az első tánckompozíciót forró tapsviharral ünnepelte. Török Mária, a Magyar Úttörők Szövetsége Központi Művészegyüttesének vezetője meghatottan ült a Fővárosi Operettszínház nézőterén, átadta magát a tenyerek keltette orkánnak, lelkében a vastaps fokozatosan átalakult a metró kerekeinek fémes csattogásává, felidézte benne közös párizsi útjukat...

(Érezte, hogy valaki a táskájához ért. Azonnal gyanította, hogy valamit kivettek belőle, de már kiáltani sem maradt ideje. A metrószerelvény a megállóba ért, a mellette álló férfi kiugrott a hangtalanul nyíló ajtón, és eltűnt az utasok forgatagában. Az összes pénzét elvitte! Elkeseredetten folytatta a gyerekekkel a városnézést a Szajna-parton. Egyszer csak arra lett figyelmes, hogy az együttes tagjai összesúgtak, aztán szétrebbentek. Percek múltán egyszerre tíz fagylalttal, nyalókával, cukorral kínálták. Az egyik gyerek pedig a fülébe suttogta:

— Marika néni, ne tessék szomorkodni. Láttam zenészeket a parton, pénzért muzsikálnak. Mi percek alatt összezenéljük azt az összeget, amit a tolvaj ellopott...)

...Ilyenek a maiak is — zökkent vissza a művészegyüttes huszonötödik születésnapját köszöntő díszelőadás hangulatában Török Mária. — És nyilván ilyenek voltak elődeik is, az a néhány budapesti XI. kerületi gyerek, akik a kerületi úttörőház művészeti gárdájaként magvai lettek a KISZ Központi Művészegyüttes keretében megszületett úttörőegyüttesnek. Az első évben mindössze százan-százötvenen voltak, eleinte csak az énekkar, a tánckar és a népi zenekar működött. Azóta már négyszázötven tagot számlálunk, megalakult az irodalmi színpad, a szólisták csoportja, a citerazenekar, a fúvószenekar. Huszonöt év nagy idő! Több ezren kötöttek nálunk szoros barátságot a különböző művészeti ágakkal. Sokan itt maradtak a felnőtt KISZ-együttesnél, mások „továrepültek". Lám, Béres Ilona beszél a közöttünk eltöltött éveiről, ő is nálunk kezdett. Persze, nem mindenkiből lett közismert művész. De nem is az volt a célunk, hogy „művészpalántákat" neveljünk. Ma sem az. Mi a művészet eszközeivel akarjuk segíteni az úttörőmozgalom céljait. Minél több, a különféle művészeti ágakhoz magas szinten értő embert akarunk nevelni, s közben lehetőséget kínálunk igazi barátságok megkötésére, a közösségi élet erejének megismerésére...

(Éppen Belgiumba készültünk. Az egyik legjobb fiútáncosunkról nem sokkal az utazás előtt kiderült, hogy már napok óta nem jár iskolába, szülei aláírását az ellenőrző könyvébe hamisította. Természetesen itthonhagytuk, de hazaérkezésünk után elővettük a nyolcadikos tánckar tagjait. Őket is felelőssé tettük a történtekért, azért, hogy nem figyeltek fel társuk ballépéseire, nem akadályozták meg a butaságok elkövetésében. Rettenetesen szégyellték magukat, aztán összefogtak. Soha többé nem volt baj azzal a gyerekkel, többször is utazott az együttessel külföldre...)

...A külföldi utak gyönyörűek. Jártunk már a Szovjetunióban, Bulgáriában, Lengyelországban, az NDK-ban, Jugoszláviában, Belgiumban, Finnországban, Franciaországban. Egyik-másik országban többször is megfordultunk. Nagy jutalom ez! Igaz, meg is érdemlik a gyerekek. Hetente kétszer próbálnak délutánonként, keményen, szorgalmasan gyakorolnak. Némelyikük nem is budapesti, a citerazenekar hat tagja például Galgamácsáról jár be, egy pedagógus kíséretében. Egyébként is jó a kapcsolatunk az iskolákkal. Közösen figyeljük a gyerekek tanulmányi eredményeinek, magatartásának alakulását, havonta értékeljük teljesítményüket. A szülők is segítenek. Hetente egyszer klubfoglalkozást is tartunk, a különböző művészeti csoportok munkájának játékos kiegészítésére. Minden hónapban egyszer szórakoztató műsort is adunk az együttes tagjainak, szintén figyelembe véve az ő kéréseiket. Igazán megérdemlik, hogy egyszer-egyszer nézők legyenek. Hiszen ők évente negyven-ötven műsorral is szerepelnek. De ilyet, mint ez a mai, csak egyet adhatnak — huszonöt évenként. Mind a négyszázötven gyerekünk a színpadon! Szirmai Bélát, a műsor rendezőjét — a tánckar művészeti vezetőjét — dicséri, hogy mindenből ízelítőt tudott adni, a klasszikus zenétől az úttörőéletet bemutató táncjátékokig.

(Még néhány elhaló taps: a különös, tapsból gyúrt születésnapi „torta" utolsó morzsái. Kiürül a nézőtér, elsötétül a színpad. Milyen rövid villanás volt ez a hetvenperces ünnepi műsor a negyedszázados munkánkhoz képest! Most hazamegyünk, levetjük ünneplőnket, s holnap ismét a próbatermekben találkozunk. Találkozunk egymással, új feladatainkkal és találkozhatunk egy nagyszerű lehetőséggel: gyarapíthatjuk tudásunkat, formálhatjuk emberségünket, örömszerző, élményt nyújtó előadásokra készülhetünk.)

Bőcs Ferenc
Fotó: Gaál Zoltán

Próbálnak az irodalmi színpad tagjai

◀A tánckar legnagyobb sikereit a népi hagyományokból táplálkozó kompozíciókkal aratja

Az utóbbi időben lett népszerű a citerazenekar ▼

Nagy ügyességet és szorgalmat igényel egy-egy bravúros szám — például a pásztortánc — begyakorlása, előadása ▶

TAPS-TORTA

A kórus egyaránt magas színvonalon adja elő a klasszikus és a modern szerzők dalait, indulóit ▼

◀◀Egy kis csokor az együttes utánpótlásából. Ma már nyolcéves kortól felvesznek jelentkezőket

◀A közelmúltban alakult meg az együttes fúvószenekara, szerepléseiket mindig nagy tetszés kíséri

hangfal

A DISCO ÉS A FILM

Zenés filmek mindig voltak és mindig lesznek. De tekintettel arra, hogy korunk zenéjének meghatározója a disco-zene, ennek megfelelően változott a film zenéje is. Mert az igaz, hogy nagyon sok jó zene volt például egy régi Tommy Steel-filmben, vagy az **„Egy nehéz nap éjszakájá"**-ban, sőt akármelyik Cliff Richard filmben, de ezek a zenék a legjobb akarattal sem nevezhetők disco-zenének. E filmek kategóriájába tartozik egy zenés magyar film is, melynek címe: **„Ezek a fiatalok".**

Azokban az években más volt a szórakozási forma is. Tánciskolák, ötórai teák jelentették a kikapcsolódást, a szórakozást. Ma már mindenhol disco-zene szól. Így nem véletlen, hogy amikor egy mai fiatalról, illetve fiatalokról készítenek filmet, amelyben esetleg mindennapi életüket örökítik meg a kamerával, a disco ugyanúgy elengedhetetlen kelléke a képnek, mint mondjuk a farmernadrág.

Egyszerű kerettörténet, humor, és elsősorban nagyon sok jó zene a jellemzője ezeknek a filmeknek.

Az első ilyen nagyon mai produkció **„A szombat esti láz"** volt. Röviden a történetről: a film egy Olaszországból Amerikába vándorolt család fiú tagjának és baráti körének mindennapjait eleveníti fel. Természetesen vannak pozitív és negatív figurák a filmben, kis és nagy szerelmek, nagy és még nagyobb pofonok, továbbá egy disco-klub, amely az előbb említett szereplőknek és eseményeknek a központja. Természetesen van zene, méghozzá nem is akármilyen.

Csak néhány név: K. C. and the Sunshine Band, Kod and the Gang, Tavares, Trammps és mindenek felett: **Bee Gees.** Fantasztikus, hogy mennyire népszerű napjainkban a **Bee Gees** együttes. Karrierjük a 60-as évek elején kezdődött. Az ausztrál származású együttesnek többek között a Beatles-szel, a Hollis együttessel és még jó néhány nagy sztárral kellett felvennie a versenyt. A három testvér: **Barry, Robin és Maurice Gibb** állta a versenyt. Bár pályafutásuk alatt volt egy időszak, amikor különváltak, de ezt leszámítva elmondhatjuk róluk, hogy most már lassan másfél évtizede a műfaj élvonalában állnak. Állnak? Egyszerűen gyökeret vert a lábuk, olyan biztos a vezető helyük. A műfajnak egy olyan változását élték túl, amiben a régiek közül sokan elbuktak.

Ahogy évekkel ezelőtt irányító szerepet töltöttek be a műfajban gyönyörű volákis zenéjükkel, úgy most a disco világában is irányítanak. Ezt rajtuk kívül senki sem mondhatja el magáról. Ami még nagyon fontos: Európában és a tengerentúlon egyformán népszerűek. Nem véletlen, hogy bárhol láttam Európában a filmet, „A szombat esti láz"-t, a mozi közönsége korra és nemre való tekintet nélkül énekelte a vásznon egyébként meg sem jelenő együttes slágereit.

A negyedik Gibb fivér, **Andy Gibb.** Szólókarrierje szintén példátlan. Ő sosem tartozott a Bee Gees együtteshez, mindig külön utakon járt, bár a testvérek támogatását is élvezte. Egyszerű a magyarázat arra, hogy miért nem tartozik a **Bee Gees** együtteshez. Amikor a **Bee Gees** alakult, **Andy Gibb** még kisfiú volt, hiszen ő a legfiatalabb Gibb testvér.

Visszatérve a filmre — melyet talán már ebben az évben hazánkban is láthatunk — beszélnem kell arról, aki mindenki számára nagy meglepetés volt: egy régebben segédszínészként dolgozó művész, **John Travolta.** Robert Stigwood, a **Bee Gees** együttes menedzsere fedezte fel és csinált belőle sztárt. A jó színész és kitűnő táncos később egy másik filmben már kiváló hangjáról is tanúbizonyságot tett.

A film címe: **Grease,** vagyis **Pomádé.** Ez a pomádé ma már nem divat, bár nem kizárt, hogy mégegyszer az lesz, mint ahogy már ismét divatba jött a csőnadrág, a rövid haj és a hegyesorrú cipő. Nem kis szerepe van a dologban „A szombat esti láz"-nak, a **Pomádé**nak, ezenkívül John Travoltának és ruházatának.

Visszatérve a **Pomádéra,** ez nem más, mint hajolaj, amivel az ötvenes évek elején az emberek bedörzsölték a hajukat, hogy fényes legyen. Ezzel már azt is elárultam, hogy mikor játszódik a film. John Travolta partnere Olivia Newton-John, a filmben és a film zenéit tartalmazó dupla albumon is.

A film népszerűségét az sem csökkenti, hogy a discóhoz nem túl sok köze van. De miután a rock and roll korszak valamennyi kelléke, a hajtól a ruháig, a tánciskolától az autóig ismét szép lassan divatba jön, nem véletlen, hogy a film a discónemzedék körében is sikert arat.

Visszatérve néhány mondatban a disco-filmekre, közülük elsősorban kettőre: az **„F. M."**-re és a **„Na, hál' isten, ma péntek van"** címűre, elmondhatom, hogy ezeknek lényegesen több közük van a discóhoz, mint a Pomádénak.

Az **„F. M."** nem más, mint a rádió URH-sávja, ahol világszerte a legtöbb könnyűzenei műsort sugározzák. Egy ilyen állomás munkatársairól, elsősorban a lemezlovasokról szól sok zenével ez a film.

Szabad szombat előtti péntek reggel szakad ki az emberből ez a felkiáltás: hál' isten, ma péntek van, jön a hétvége és mehetek — többek között — a discóba. Egy hatalmas disco-klub a központja a filmnek és természetesen rengeteg sláger, melyeket többet között Donna Summer és a Santa Esmeralda szólaltat meg.

Ezenkívül még vannak és lesznek disco-filmek, de a legelső és ennek megfelelően a legnagyobb siker **„A szombat esti láz"**-hoz fűződik.

B. Tóth László

PÁSTÁS

KEDVES ISMERŐS

BEE GEES

HOZZÁL nekem

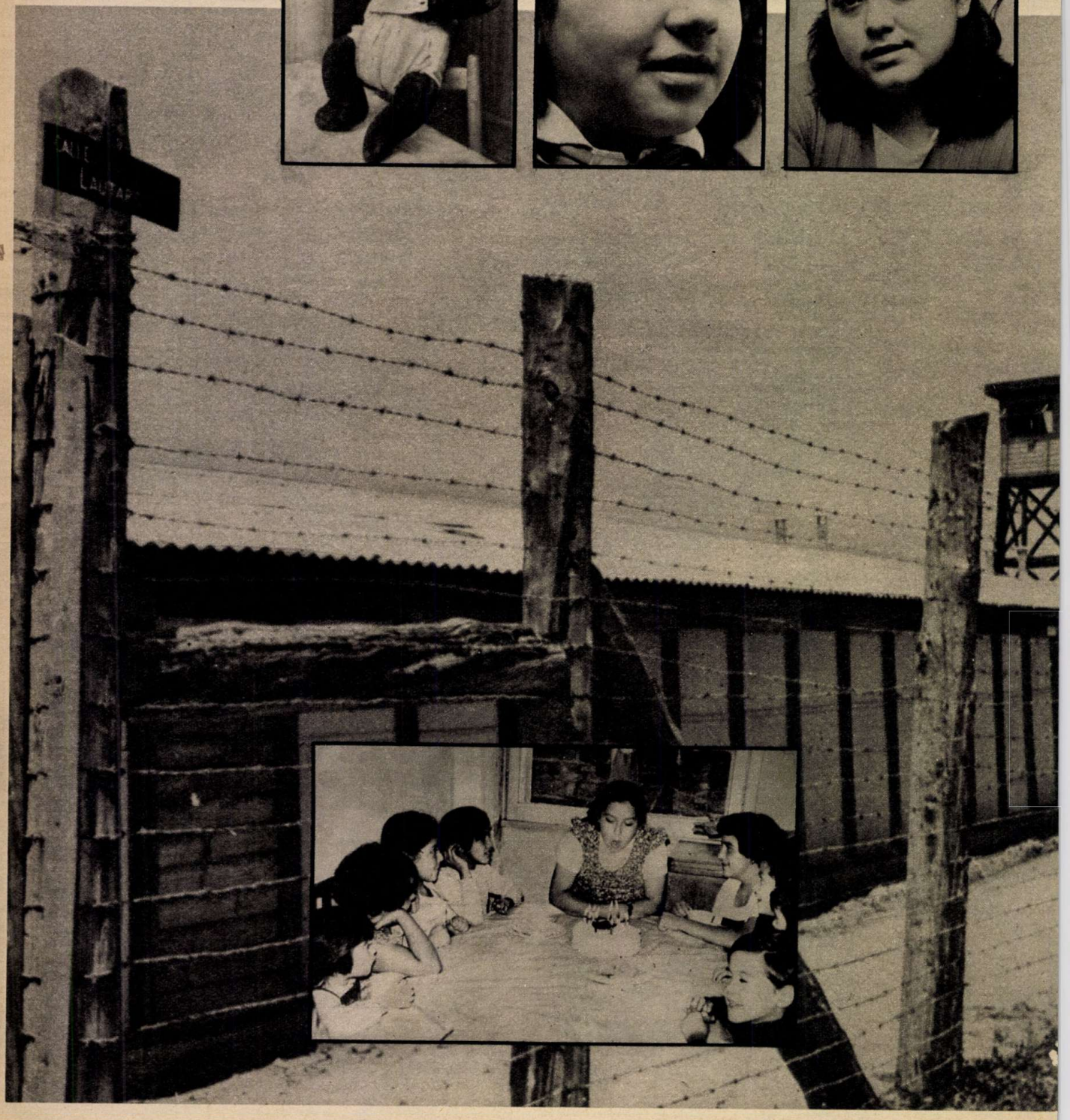

matét

Andrea Caróval mostanában gyakran megtörténik, hogy a harmadik helyett a legfelső emelet gombját nyomja meg a liftben. Onnan a magastól tiszta időben jól látszanak a budai hegyek. Nem olyan magasak, mint az otthoniak, de ha nézi őket, az az érzése, mintha santiagói házuk ablakában állna, és az Andok csúcsai integetnének felé.

Andrea is részt vett a Pajtás Három kívánság című játékában. Amikor elolvasta az írást, és leült, hogy végiggondolja, mit is kívánna legszívesebben magának, elsőnek egy repülőjegyet rajzolt a papírra. De gyorsan át is húzta, mert tekintete az ágyon heverő kopott kis játékmacira siklott, amely ezer és ezer kilométeren át kísérte, és amely tanúja volt mindazoknak a borzalmaknak, amelyet átélt.

„Legyen béke az egész földön, szabadon, félelem nélkül élhessenek az emberek, tanulhassanak a gyerekek" — írta végül is a kívánságlistára.

Még most is vadul ver a szíve, ha arra a napra gondol, amikor a fellázadt katonák ostromolni kezdték a köztársasági palotát. Édesapja, aki rádió- és tévészerelő, rájuk parancsolt, hogy ne hagyják el a lakást és elment, hogy Allende elnök harcostársaival védje a demokratikus rendszert.

Nem is mertek volna ők kimozdulni otthonról, hiszen az utcán ropogtak a fegyverek, de néhány óra múlva a húga, az ötesztendős Eugénia sírva követelte, hogy adjanak neki enni. Otthon azonban nem volt semmi, s amikor egy kicsit csitultak a fegyverek, ő, a kilencesztendős lány indult el, hogy kaputól kapuig futva, eljusson a pékig, a tejboltig. A kenyér már a kosarában volt, amikor a város felett repülőgépek jelentek meg. Az egyik gép hirtelen orra billent, bombákat dobált. Süvítést, fülsiketítő robbanást hallott, és nagy-nagy félelmet érzett... Akkor sem tudott megnyugodni, amikor már otthon volt. Édesapját hiába várták, este sem jött meg. Egyik ismerősük hozta a hírt: „Allende elnök halott, és a katonák hajtóvadászatot indítottak mindazok ellen, akik vele együtt küzdöttek." Édesapjáról csak néhány hét múlva tudták meg, hogy él, hogy sikerült átszöknie a határon...

A nemzetközi összefogás eredményeként három év múlva Andreáék is követhették édesapjukat. Nekik már nem kellett szökniük, de milyen megalázó volt, hogy fegyveresek kísérték őket a repülőgépig, és otthonukból csak a legszükségesebb dolgokat hozhatták el. Andrea magához ölelte játékmackóját is, amit édesapjától az első születésnapján kapott ajándékba...

Andrea Caro 1976 óta budapesti lakós. Az újpalotai lakónegyedben él, szüleivel, testvérével. A piros iskolába jár, hetedikes tanuló. Szobájában, az ágya fölött hatalmas arckép függ. Che Guevarráé. Megfogadta, hogy ugyanolyan hűséggel küzd az emberek boldogságáért, mint példaképe. Még nem döntötte el, hogy tanítónő vagy agronómus lesz-e belőle, mindkét pálya tetszik neki. Ha tanítónő lesz és hazakerül, olyan iskolát szeretne létesíteni, amilyenbe ő járt a forradalom idején, ahol a külvárosi, a falusi, szegény gyerekek kaptak helyet, akik pénz hiányában soha nem ismerkedhettek volna meg a betűvel.

És ha mégis agronómus lenne, akkor délre, Temukóba költözik, ahol nagyanyjáék laknak, és ahol tavasszal szénaillatú a levegő, csupa zöld minden. Máris gyűjti azoknak a növényeknek a nevét, amelyet a föld különböző országaiból kérne, hogy kísérletezzen velük, és a bőven termőket végleg meghonosítsa.

Andrea jól beszél magyarul. És már nemcsak chilei fenyőfákat, hanem magyar jegenyéket is rajzol. De amikor értesült róla, hogy a nagymamája engedélyt kapott magyarországi látogatásra, csak egyet kért tőle: „hozzál nekem matét!"

Barátnőjének, Solymosi Gabriellának meséli, hogy amióta újra ivott a zöld fűből készült teából, amelyet az indiánok a boldogság italának neveztek el, ha álmodik, majdnem mindig repülőgépen ül, Santiagóba repül. Nem is tudja megszámolni, annyi ember várja, köszönti, ölelgeti, és ő mindenkinek ad egy-egy pohárral a boldogság italából.

Ilyenkor, ha felébred, nagyon szomorú, mert a valóságban még nem térhet haza.

Faragó György
Fotó: Gámán Gábor

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI FIATALOK FIGYELEM!

A Taurus Gumigyár Nyíregyházán szeretettel vár benneteket **GUMIGYÁRTÓ szakmunkástanulónak.** A rohamosan fejlődő, modern technológiával dolgozó gyárunkban szükség van jó szakmai felkészültségű, elméleti és gyakorlati tudású szakemberekre. Tanulóidő: 3 év.

Tanulóink a tanulóidő alatt havonta az évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 110–650 Ft-ig terjedő ösztöndíjat kapnak, ezenkívül társadalmi ösztöndíjat is fizetünk részükre 250–450 Ft-ig terjedő összegben.

Nyári szakmai gyakorlatuk idején a legkiválóbb tanulóink 20 napot az NDK-ban töltenek, gyárunk költségén.

Az iskola befejezése után lehetőséget nyújtunk a továbbtanuláshoz. Elméleti képzés Nyíregyházán a 107. sz. Mező Imre Szakmunkásképző Intézetben, míg a gyakorlati képzés gyárunk tanműhelyében és üzemeiben folyik.

Taurus

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
TAURUS GUMIGYÁR SZEMÉLYZETI ÉS OKTATÁSI CSOPORTJÁNÁL 4400 Nyíregyháza, Derkovits u. 107.

FIÚK, LÁNYOK!

Gyertek az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyárba szakmát tanulni! A gyár budapesti központjában korszerűen felszerelt tanlaboratóriumában és üzemekben jól elsajátíthatjátok a **gyógyszergyártó, lakatos, esztergályos, hegesztő, csőszerelő, víz- és gázvezeték-szerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, kőműves, szobafestő-mázoló szakmákat.**

A képzés ideje: hegesztő szakmában 2 év, a többi szakmában 3 év.

A fiúkat Budapesten kollégiumban helyezzük el.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt szerezhettek a vegyianyaggyártó és a vegyészanalitikus szakmában.

A képzés ideje: 4 év.

Gondtalan tanulásodhoz a vállalat segítséget nyújt:

— tanulmányi eredménytől függően **TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ,**
— **NYERESÉGRÉSZESEDÉS,**
— napi 1,— Ft térítés ellenében EBÉD,
— védőruha és védőétel,
— törzsgárdatagság elismerésekor 2 évet beszámítunk a tanulóévekből,
— **ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG,** a vállalat balatoni üdülőiben és vízisporttelepein.

SPORTOLÁSI LEHETŐSÉG sportszakosztályainkban: labdarúgás, kosárlabda, vitorlázás, turisztika, sporthorgászat.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség! Szabad szombat van. Továbbtanulási lehetőségről gondoskodunk.

Pályakezdőinket 5 évig **BEILLESZKEDÉSI PROGRAMMAL** segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein. A 2, ill. 3 év képzési idejű szakmákban munka mellett esti vagy levelező tagozaton tehetsz érettségi, majd technikusminősítő vizsgát.

Támogatjuk főiskolai és egyetemi továbbtanulásodat is. Személyesen, telefonon vagy levél útján történő jelentkezésedet előjegyzésbe vesszük!

Címünk:

Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár
oktatási osztály
Budapest X., Keresztúri út 30—38.
Telefonszámunk: 836-702.
Levélcímünk: 1. Budapest Pf. 100. — 1475.

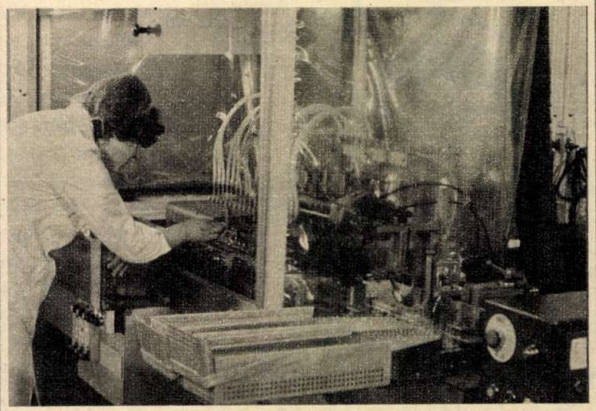

ÉGYT

A gyár budapesti központját a 67-es autóbusszal közelítheted meg a Metró Örs vezér téri végállomásától.

KAPTUNK EGY ERDŐT!

— Érdekes jelenség! — tűnődött a főfelügyelő. — Mintha egy harkály kopogna... Tessék!

Az ajtó kinyílt, és egy harkály lépett a szobába. A főfelügyelőt „Egykedvű Bulldog" néven becézte a szakma, meg az alvilág, és nem alaptalanul. Ezúttal sem rezdült egyetlen arcizma sem.

— Dendrocopos syriacus — mondta unottan —, vagy ahogy errefelé nevezik Önt, Balkáni fakopács...

— Szólítson csak harkálynak! — vágott közbe kissé türelmetlenül a harkály. — Hogy én is értsem. Nem tudom jelent-e Önnek valamit ez a kifejezés: „Madarak és fák napja"?

— Ez a nap arra hivatott — mondta a főfelügyelő messzenéző tekintettel —, hogy elmélyítse a kapcsolatot a természet és az úttörőközösségek között. Megfelel?

— Tökéletesen — felelt a harkály, és a hangjában némi tragikum rezgett. — Most képzelje bele magát a madarak és a fák helyzetébe.

— Nem megy — ismerte be „Egykedvű Bulldog" némi töprengés után. — De hát bökje ki végre, hogy mit akar!...

— Mentsen meg bennünket, drága főfelügyelő úr! — rimánkodott összetett szárnyakkal a harkály. — Veszélyben vagyunk!

— Éspedig...? — bámulta az Egykedvű a mennyezetet minden megrendülés nélkül.

— Az lesz a legjobb, ha elmesélem, hogyan zajlott le tavaly ez a bizonyos nap... Korán reggel megjelent az erdőszélen a Dromedár őrs, nyilván azzal a szándékkal, hogy elmélyítse kapcsolatát a természettel. Fogadásukra megjelent két tiszteletre méltó erdei karmantyú, akik koruknál fogva láttak már egyet-mást az életben. Az üdvözlő beszéd azonban elmaradt, mert az egyik dromedár nyomban parittyát rántott, és tüzelt. A két karmantyú közül az egyik azóta kevésbé tiszteletre méltó, mert farktollait kitépték a lövedékek... A Dromedár őrsöt viszont megrészegítette a siker. Mókus úr éppen munkába indult, amikor oldalba vágták egy röggel, hogy csaknem leszédült. Mindenesetre el lett rontva a napja. ...Hosszú botokkal lepiszkálták néhány piros hasú kencemadár otthonát, holott fáradságos munkával építették azokat. Szerencsére az utolsó fészek egy vérbeli karvalyé volt, és az indulatosan hazatérő házigazda láttán a hős dromedárok úgy döntöttek, hogy nem kell minden fészket tönkretenni... Az elmélyülés azonban folytatódott, mert különös módon a balsiker is megrészegítette ezt a kollektívát. Turistajelzéseknek alig nevezhető, titokzatos ábrákat vésték a fákba, egy deli bükkbe pedig belekarcolták a Lumbágó FC teljes névsorát, a tartalékokkal együtt... Aprólékos munkával elzárták egy kedves, viháncolva szökdelő patakocska útját, mire visszataszító iszaptengerré vált, és kiöntött az odújából nyolc párosujjú tuszmákot. Ezek után...

— Elég lesz — állapította meg „Egykedvű Bulldog", és mintha egy csipetnyit megrebbent volna a szempillája. — Mindent értek.

— Ennek őszintén örülök! — idegeskedett a harkály. — De mi lesz velünk? A Dromedár őrs már készülődik, a végzetes nap közeleg...!

— Ne siránkozzon kérem... Ön végül is balkáni fakopács, nem holmi poszáta! Nagyon jó... Nyugodtan röppenjen csak haza, és adja át üdvözletemet a természetnek!...

A harkály hazarepült, de minden eshetőségre készen, bőséges készleteket halmozott fel a legszükségesebb táplálékokból. Mit lehet tudni...?

*

„Egykedvű Bulldog" pedig megtette a szükséges intézkedéseket. Így történt, hogy a szilaj hangulatban érkező Dromedár őrs meglepő táblát talált az erdőszélen. Ez állt rajta:

EZ AZ ERDŐ A DROMEDÁR ŐRS TULAJDONA IS.

Kéretik a lábakat letörölni!

— Hát ez... Hogyhogy?... Mi van...? De hiszen akkor...

A csúzlikat mindenesetre eltették. A beszéd halk lett, és ünnepélyes. Lassan, már-már lábujjhegyen haladtak előre, nehogy meggörbüljön a hajaszála akár egy hangyának is. A vékony Volentics véletlenül megbotlott, mire egy ormányos sármány apró fütytyöket hallatva elmenekült.

— Vaddisznó! — jellemezte fojtott hangon az őrs a vékony Volenticsot. — Tönkreteszed az erdőnket... Így nem lehet természetet járni!...

És settenkedtek tovább. A madarak és a fák szívesen mosolyogtak volna, de hát ez a tevékenység csőrrel is, kéreggel is — kissé nehézkes.

Cser Gábor

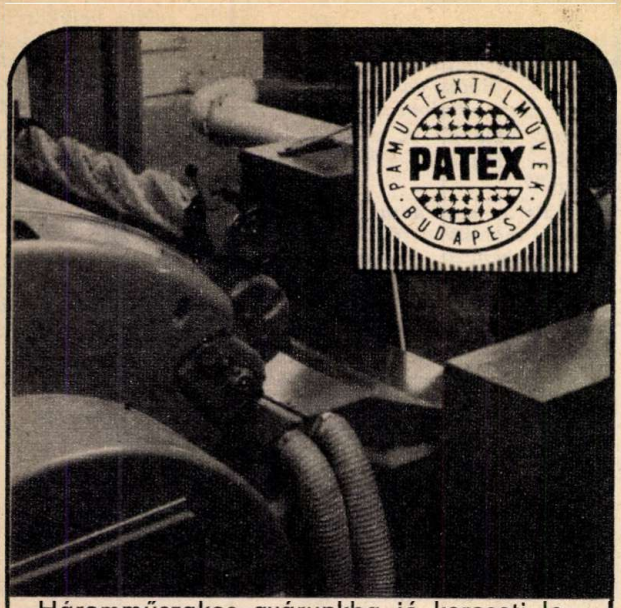

Háromműszakos gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó, illetve szövő szakmára szerződtetünk lányokat

SZAKMUNKÁSTANULÓNAK,

akik az 1978–79-es tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő két évig tart.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől és az eltöltött időtől függően 910–1120 Ft között alakul. Az utolsó félévben teljesítménybérezés van. Kollégiumi elhelyezésről gondoskodunk. A sikeres vizsga után ifjúmunkásaink modern leányszállókon nyernek elhelyezést.

Jelentkezés levél útján **„Szakmunkástanuló"** hivatkozással,

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA
személyzeti osztály,
Budapest XI., Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. – 1502

JÓ KERESETI LEHETŐSÉGET NYÚJTÓ SZAKMÁT AJÁNLUNK FIÚKNAK!

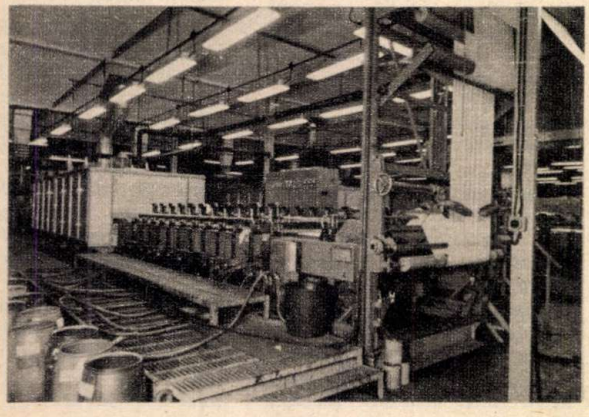

A Budaprint Pamutnyomó Vállalat felvesz általános iskolát végzett fiúkat 16 éves korig

TEXTILNYOMÓ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK.

A tanulmányi ösztöndíjon (160–600 Ft) felül a vidékiek havi 500 Ft különélési pótlékot, a budapestiek havi 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Vidéki tanulóinkat kollégiumban helyezzük el.

Elsőéves tanulóink 1500 Ft értékű ruházkodási segélyt kapnak. Tankönyvről az iskola, tanszerről, munkaruháról a vállalat gondoskodik.

Az elméleti oktatás Budapest legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás a vállalat gyáraiban folyik.

Jó tanulóink továbbtanulását támogatjuk!

BUDAPRINT BUDAPEST

Jelentkezni lehet: A Pamutnyomóipari Vállalat személyzeti és oktatási főosztályán, 1036 Budapest III., Fényes Adolf u. 19–21. Telefon: 687-834.

MÁR BKV FEL-VETTEK!

Sokáig gondolkoztam, nem tudtam eldönteni, hogy a kedvelt szakmák közül melyiket válasszam. Az osztályfőnök már többször kérte, hogy mondjam meg, milyen pályát választok, mert március 20-ig el kell küldeni a jelentkezési lapot. A pályaválasztásomhoz segítséget is adott, mert üzemlátogatásra elvitt a BKV-hoz, ahol jobban megismerhettem olyan szakmákat is, amelyekről eddig alig hallottam. Ma sem felejtem el, nagyon érdekesek voltak a szétszedett járművek és a sok munkát segítő gép. A választásomhoz talán ez segített a legjobban, mert úgy döntöttem, hogy felkeresem a BKV pályaválasztási tanácsadóját. Sokan voltak előttem, de megérte várakoznom, mert Farkas István elvtárs segített kiválasztani a számomra legmegfelelőbb szakmát. Felírta az adataimat, majd átadta a BKV nyilatkozatát, hogy a kért szakmában a gyakorlati képzést vállalja. Valamint elmondta azt is, hol lesz az elméleti képzés és hogyan bonyolódik tovább a felvételem. Mivel nemcsak én, hanem a haverjaim is jelentkezni kívánnak, ezért megkérdeztem, hogy milyen szakmákba van még felvétel. Válaszában kitért arra is, hogy a

– vasúti járműszerelő, villamos járműszerelő, villanyszerelő, erősáramú berendezésszerelő, csőszerelő, gépiforgácsoló, géplakatos, szerkezeti lakatos, szobafestő, asztalos, ácsállványozó, kőműves

szakmákba vidéki fiatalok is jelentkezhetnek, mert kollégiumi elhelyezésük lehetséges.

Végezetül megkért, hogy vigyek be 2 db igazolványképet, mert már a tanév kezdésekor szeretné átadni az ingyenes utazási igazolványt.

A felvétel sikerült... most már jöhet a nyár, a vakáció.

GYEREKEK!

Tudom, sokan vannak, akik még nem választottak életpályát, ajánlom, keressétek fel a következő címet levélben, telefonon vagy személyesen:

Budapesti Közlekedési Vállalat szakmunkásképző osztály
1115 Budapest XI., Bartók Béla út 133.
Telefon: 422-130/1443

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztásotokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához. Fiúk jelentkezését várjuk gyógyszergyártó (vegyész), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőszerelő szakmunkástanulónak.

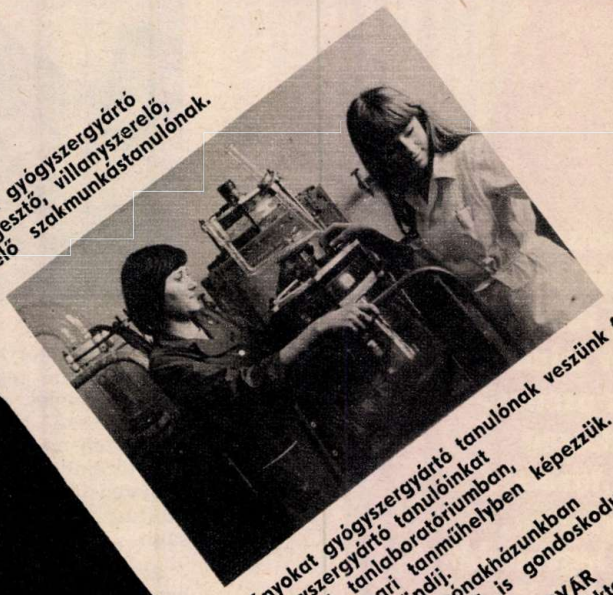

Lányokat gyógyszergyártó tanulónak veszünk fel. Gyógyszergyártó tanulóinkat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük. Vállalati ösztöndíj. A római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

Címünk: CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR Budapest IV., Tó u. 1–5. Oktatási osztály. Telefon: 690-900 (531-es mellék) és CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG Budapest XXII., (Nagytétény), Bányaláb u. 2. Személyzeti osztály. írásbeli jelentkezés: 1325 Budapest, Postafiók 110.

Első pillantásra a játék meghökkentő tökéletessége tűnik fel. A hadszíntér mindig hajszálnyira azonos, a két hadsereg létszáma és „tűzereje" teljesen egyforma, és a katonák a legvadabb elképzeléseket is habozás nélkül végrehajtják. A siker, vagy a kudarc tehát kizárólag tőled függ...

XIV. ORSZÁGOS ÚTTÖRŐ ÉS KISDOBOS SAKKOLIMPIA

SZEKSZÁRD, 1979. ÁPRILIS 5–11.

Játék a

Az órák ketyegése csak tökéletesebbé teszi a csendet. A csendet, amely mármár ijesztő, hiszen negyven-ötven gyerek van jelen a teremben, márpedig negyven-ötven gyerek még tanítási idő alatt is zajosabb néhány fokkal.

Az arcokon látszik, hogy gazdájuk egészen más tájakon jár. Seregeket vezetnek, hadakat vezényelnek. Az asztalokon ádáz ütközetek zajlanak — hangtalanul. Csaták, amelyeknek a kimenetele e pillanatban mindennél fontosabb.

Fekete? Fehér? Igen? Nem?...

Mindössze a négy ismert kérdés, ám a lehetőségek száma végtelen. És ezzel együtt végtelen a győzelem lehetősége. És persze — a vereségé is... A hatvannégy kockás pepita csatatéren a legapróbb tévedés is beláthatatlan következményekkel jár.

*

...Aztán véget érnek a csaták, és ebben a percben megint különös dolog tör-

ténik. Az elgyötört vonások kisimulnak, a két hadvezér mosolyog, és kezet nyújt egymásnak.

A folyosókon már vidám csevegés folyik, az alagsorban pingponglabda pattog, a játékteremből nevetés hallatszik.

Sakkverseny.

Méghozzá nem is akármilyen. Tapasztalatainkat Szekszárdon szereztük, a legjobb úttörősakkozók olimpiáján. És a sakkozók? Komolyak a versenyben, és vidámak, ha játékról van szó.

Mint minden más gyerek. Azazhogy...

Aki alaposabban körülnéz, annak feltűnik, hogy itt is, ott is félrevonult, magányos versenyzőket látni. Ők már ismét messzejárnak a jelentől. A legutóbbi játszmát elemzik gondolatban, vagy a következőt tervezgetik?

A sakkozók világa mégiscsak különös világ.

Mint minden más gyereké...

Cser Gábor
Fotó: Wagner Margit

végtelennel

TÖPRENGŐ

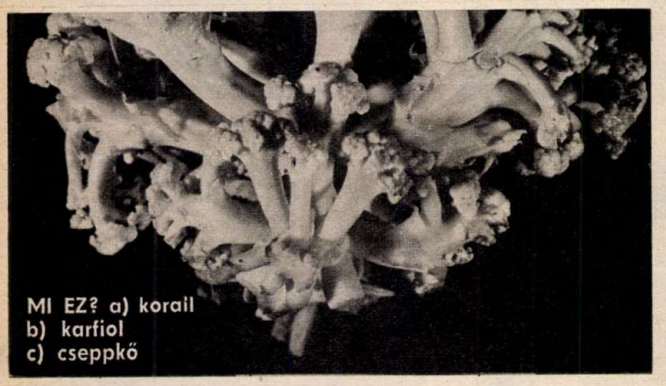

MI EZ? a) korall
b) karfiol
c) cseppkő

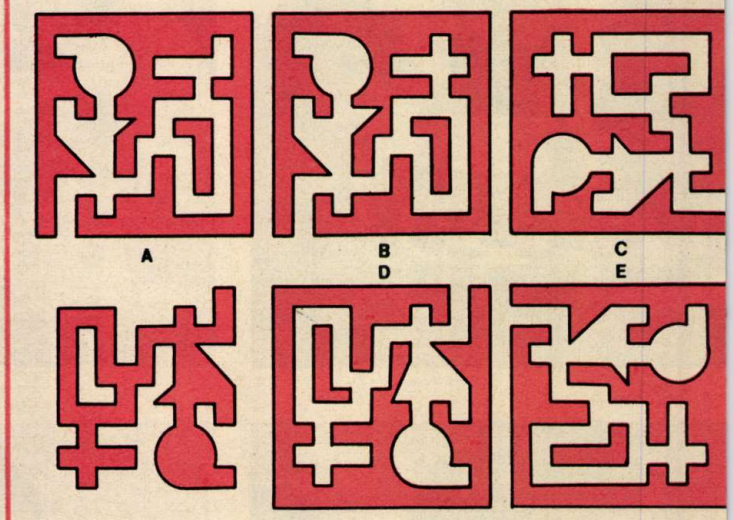

ÖSSZERAKÓSDI. A rajzon látható tíz részlet közül kilenc db, felhasználásával egy ellipszist lehet összeállítani. Melyik az egy fennmaradó?

ÖT SZÁL VIRÁG öt virágnevet rejt szirmain. Ha sorrendben olvasod összse a betűket, megtudhatod, melyek ezek.

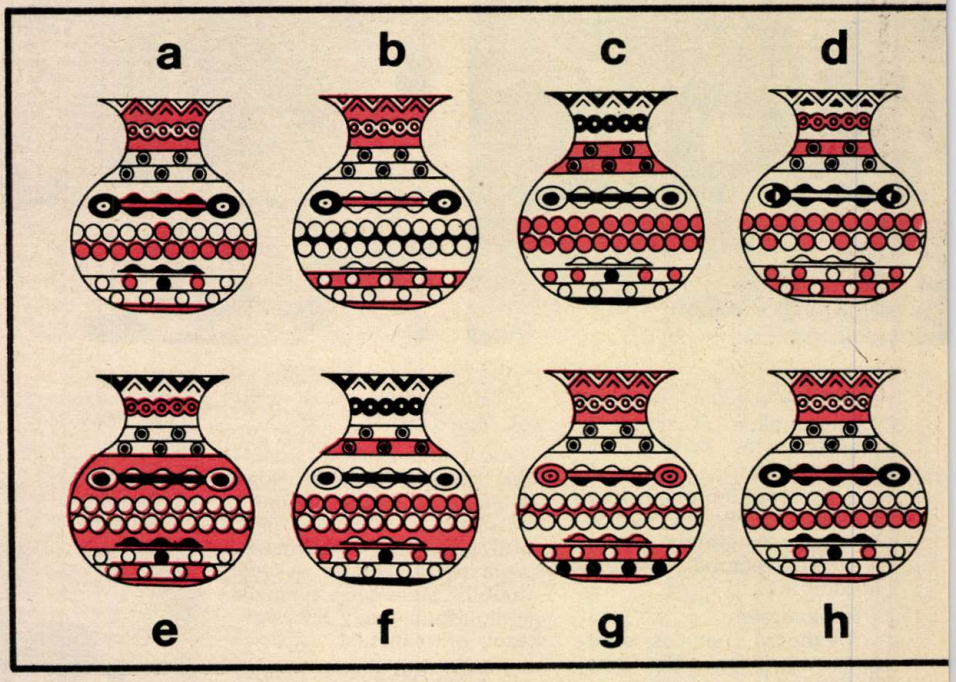

A NYOLC VÁZA közül kettő egyforma. De melyik kettő?

MILYEN HELYZETBEN lesz a ház és a gyár a hatodik kockában, ha figyelembe veszed a többi öt alapján a logikai összefüggést?

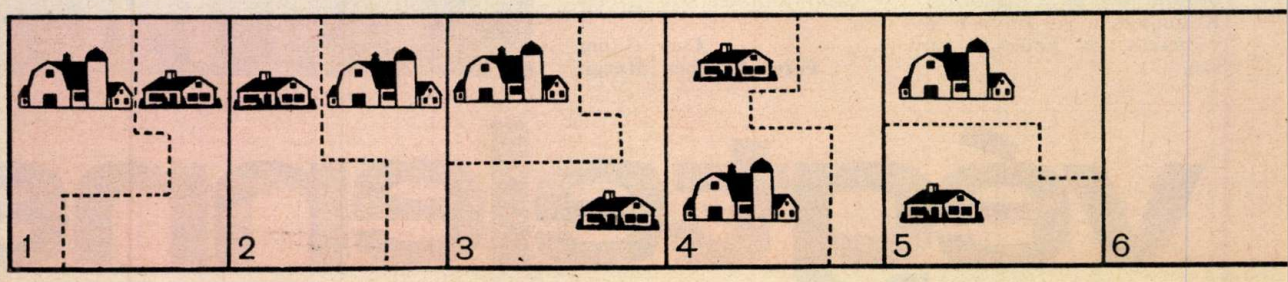

A rejtvények megfejtéseit csak postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: május 21.

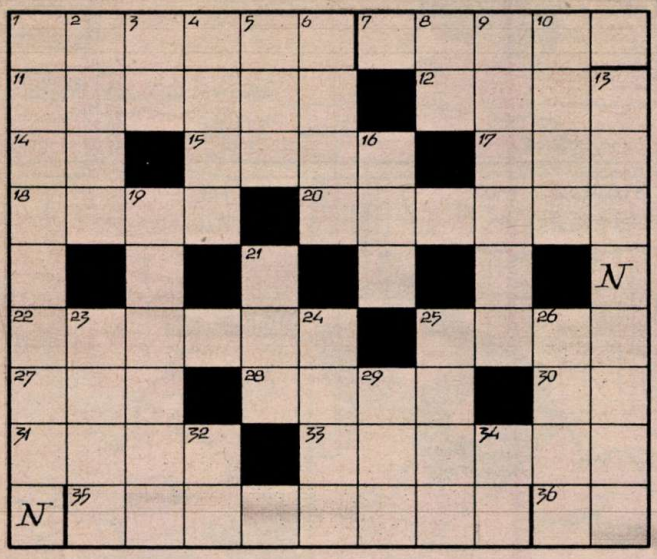

MÁJUSI ORGONA

ELKÉPZELHETŐ-E a május orgonavirág nélkül? Bizony nem.

VÍZSZINTES: 1. Ókori hazája valószínűleg ezen a félszigeten volt. 7. Európán kívül ennek a földrésznek mérsékelt égövi vidékén terem. 11. Ez az, amiről éppen szó van a rejtvényben. 12. Ütővel játszott szabadtéri labdajáték. 14. Heyerdahl két hajójának neve. 15. A meglepetés mutatószava. 17. Helyrag -ről párja. 18. Orosz férfinév. 20. Olasz város, kikötő az Adriai-tenger partján. 22. Becézett Zsolt. 25. Ezen az égitesten már járt ember. 27. LOR. 28. Peru egykori uralkodóinak címe. 30. Vigyázó. 31. Útmenti mélyedés. 33. Károly kiskorában. **35. Szlovén lakta területeken így nevezik az orgonát.** 36. Fordított névelő.

*

FÜGGŐLEGES: 1. A szerb-horvát lakta területeken ezzel a tájszóval nevezik az orgonát. 2. Nagy tó a Szovjetunióban. 3. Némán lóg! 4. Ilyen hangot ad az üres hordó. 5. Csak részben mániákus! 6. Tréfás fenyegetés. 8. Zúgó egyneműbetűi. 9. Ilyen bizottság is van. 10. Női név tájszóval. **13. Történelmi terület, 1566-ban Konstantinápolyból került ide az orgona (ma ez a terület megoszlik Franciaország, Belgium és Hollandia között).** 16. Jelez. 19. Elcsen. 21. Ilyen csigafajta is van. 23. Életút. 24. Ismert színész (László). 25. Csata. 26. A széltől szállított, porból leülepedett sárgás kőzet, talaj. 29. Hímállat. 32. Kicsinyítő képző. 34. A ceruzában van!

NYERTESEK

A 12. szám rejtvényeinek megfejtéséért könyvutalványt kapnak: Jóni Katalin, Rátz Andrea, Budapest; Bartha László, Ajka; Csicsely Katalin, Békéscsaba; Gáspár Ferenc, Nagykanizsa; Halmos Csilla, Zalaszabar; Hosszú Mária, Devecser; Juhász Éva, Tatabánya; Karsai Ágnes, Hatvan; Klettner Zoltán, Marcali; Kronekker Sándor, Szigetvár; Molnár Tibor, Fehérgyarmat; Pavelka Tünde, Enying; Pécsi Magdolna, Nagybátony; Simon Attila, Lucfalva; Szabó Ibolya, Sormás; Tánczos Zsolt, Ecséd; Varga Tibor, Tata; Végh Róza, Téglás.

A 13–14. szám nyertesei: Arató Ágnes, Gombos Krisztina, Kiss Zsuzsanna, Szabó Csilla, Szabó Endre, Budapest; Barkóczi Csaba, Miskolc; Deák Margit, Kartal; Dombai Péter, Mohács; Gazdag Erika, Zsana; Marafai Ferenc, Vasvár; Máté Éva, Kőszeg; Mezősi Zsuzsa, Pat; Nagy Gyöngyi, Lakitelek; Oláh Ferenc, Baja; Palotás Ferenc, Szeged; Pintér András, Várpalota; Pintér Erzsébet, Valkó; Sándor Mária, Földeák; Szabó Katalin, Ózd; Tamási Tünde, Vaja.

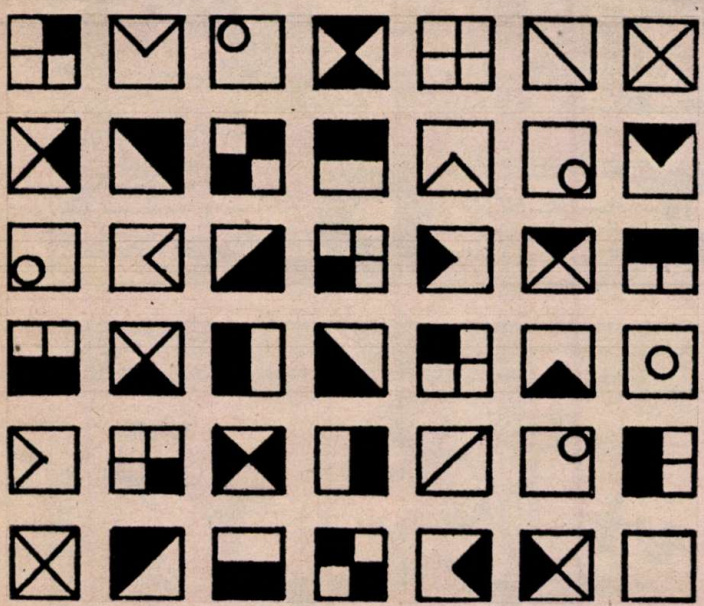

MELYIK KETTŐ EGYFORMA?

HÁNY ARCOT tudsz megszámolni a rajzon?

A 15–16. ÉS 17. SZÁMOK MEGFEJTÉSEI

Írjatok a körökbe: 10, 11, 6, 9, 8. Mi ez? Pitypang. Minden pozitív: 1–7, 3–10, 6–12, 8–5, 9–2, 11–4. Plusz, mínusz: 1+2:3×4+5–6×7–8–9 = 4. Hány különbség: 5. Betűrejtvények: Foltos, szüntelen, huncut, Móra Ferenc. Mi ez? Gomba alulnézetben. 180 kocka: 136. Keresztrejtvény: Drótnélküli, Popov, hadititok, antennát, Nobel. Ebben a számtan: 2413+3237+1564+2786 = 10 000. Vannak szegényebb: 4 féle mez, 2 féle cipő. Rejtjelezett számtan: 3211:13 = 247, 111+12 = 123, 3100:25 = 124. Jó megfigyelő vagy? 8, a többi ellipszis.

17. szám: Keresztrejtvény: A második Internacionálé kongresszusán. Háromból csak egy: 1, 1, 2, X, X, 2, X, 2, 2, 2, 2, 1, 1, X. A rajzon: B. Két mozdony: 6. Helyettesítsétek: 157 101. Párosítsátok: 1–e, 2–d, 3–f, 4–a, 5–b, 6–c. Ország-város: A–1, D–2, D–3, C–4, C–5, C–6, B–1, C–2, C–3, E–4, D–5, E–6, C–1, E–2, A–3, A–4, A–5, A–6, D–1, A–2, E–3, B–4, E–5, B–2, E–1, B–2, B–3, D–4, B–5, D–6.

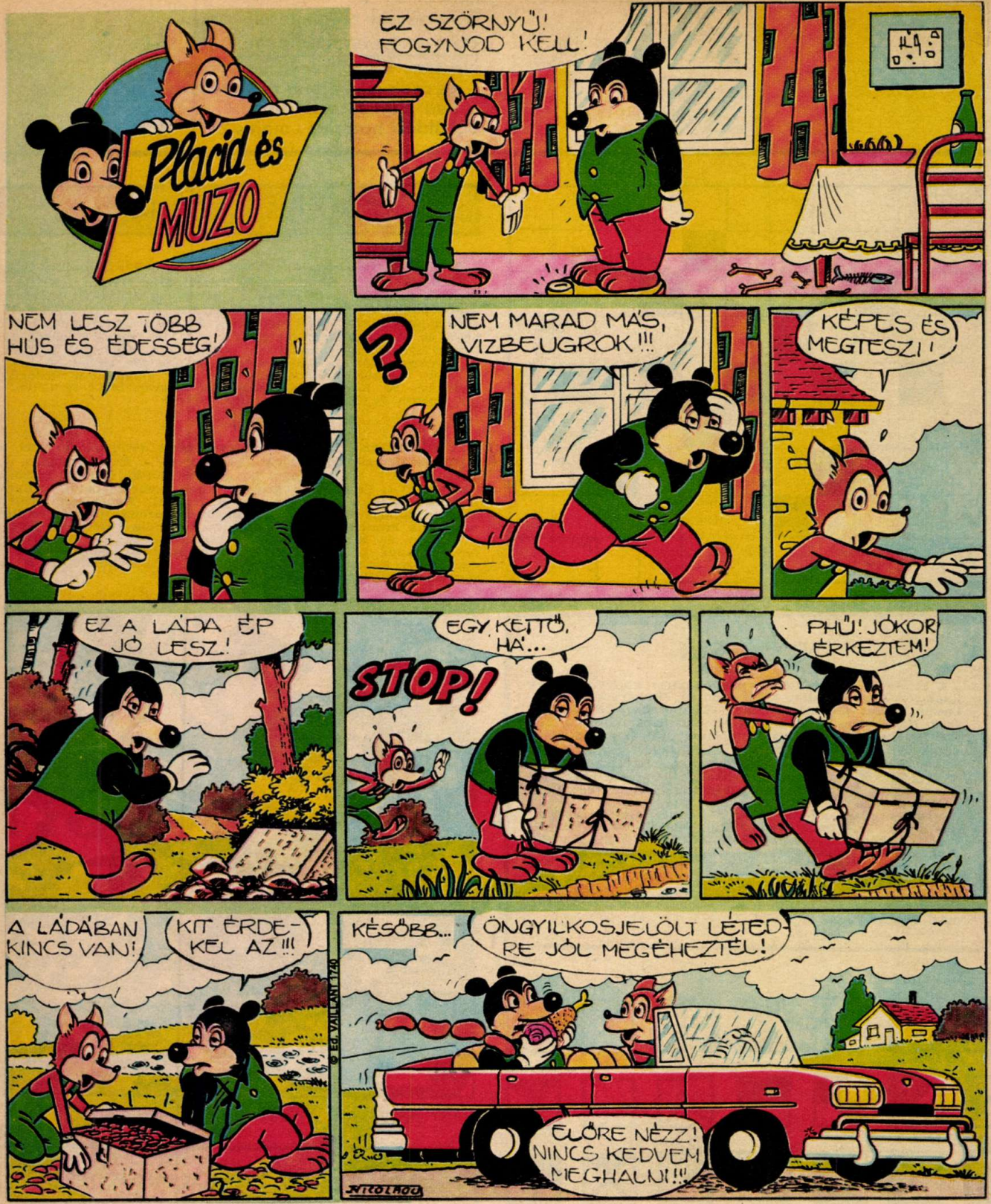

KENGURU KOSÁR

Csimpánz Öcsi is szeret kosárlabdázni, de neki már nem jutott hely a pályán. Mit tehetett, egy másik kosarat keresett...

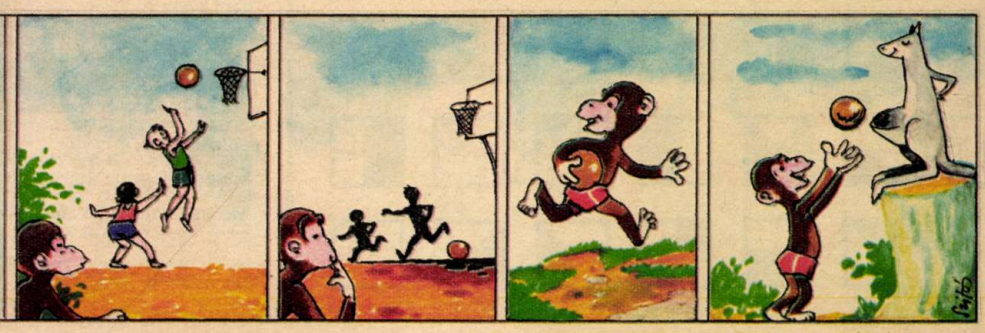

HURRÁ! ORSZÁGOS JÁTÉK!

A HAGYOMÁNYOSNÁL IS SZEBB

Nálunk a gyermeknapi programot az úttörőtanács már év elején összeállította. Vannak hagyományaink is, de most még színesebbé szeretnénk tenni ezt a napot. Délelőtt avatjuk a kisdobosokat, úttörőket. A kisdobosokat az úttörők köszöntik, az úttörők nyakára a szülők kötik fel a vörös nyakkendőt.

Délután sportversenyeket rendezünk, amelyekbe bevonjuk szüleinket és a patronáló brigádokat is. Az esti tábortűzre minden raj játékkal, dalokkal készül, a világ gyermekeinek legkedvesebb játékaiból válogatunk. A tűz körül játszik, dalol majd az egész csapat.

GYIVICSÁN MÁRIA
Tótkomlós,
Földvári u. 1. 5940

KI KORÁN KEL, ARANYAT LEL

A felhívást követő napon az úttörőtanács tagjai már frissiben összeszedték az ötleteket.

Először is egy bizottságot választottunk, az ő kezükben van a „gyeplő", ők gyűjtik a további ötleteket, javaslatokat. Mondanom sem kell, hogy „kipattantak az isteni szikrák", rengeteg jó javaslat gyűlt össze.

Többek között elhatároztuk, hogy a közeli parkerdőben rendezzük a gyermeknapot. A rajok, az őrsök egy borítékban megkapják az erdő térképét. Ezen megjelölünk egy helyet, ahol újabb borítékot találnak, benne egy feladatot. E játéknak „Ki korán kel, aranyat lel!" címet adtuk, mivel csak a korán kelő, szemfüles őrsök találhatják meg a borítékot.

Azt hiszem, nagy érdeklődésre tarthat számot a „Ti és Mi" vetélkedő, hiszen melyik lányban ne élne a vágy, hogy egyszer úgy igazán lepipálja a fiúkat, de ez fordítva is igaz. Szinte minden „erdős" programból elmaradhatatlan a számháború, így mi sem hagyhatjuk ki. A „Keresd a rókát" játékban az elrejtett „rókákat" kell majd megkeresni.

Ezek a friss tervek, de biztos vagyok benne, hogy a várva várt napig akár tízszer ennyiről is beszámolhatok.

VÁGÓ IBOLYA
Szászberek,
Táncsics u. 158. 5053

JÁTSSZUNK A BORSÁBAN!

Két programot állítottunk össze: egyiket jó idő, másikat rossz idő esetére, mivel az időjárás sajnos nincs mindig tekintettel az évfordulókra és ünnepekre.

Mi azért gyönyörű időre számítunk és elhatároztuk, hogy reggel nyolc óra körül indulunk a községünktől mintegy két kilométerre levő kis erdőbe, a Borsába. Természetesen gyalog megyünk, és amikor kiérünk, egy kicsit pihenünk, énekelünk. Ezután a csapat két részre oszlik, külön lesznek a kisdobosok és az úttörők.

A kisdobosok rajvezetőik, KISZ-es barátaik segítségével akadályokat küzdenek le. A cél a rajtnál lesz, így a beérkező és még el nem indult őrsök focizhatnak, kézilabdázhatnak.

Az úttörők számháborúznak. A játékból kiesett játékosok segítenek a szakácsoknak krumplit hámozni, mert főzni is fogunk, és az ebédet zsürizni fogják. Ha a számháború az ebéd megfőzése előtt ér véget, az ebédig játszunk. Ebéd után az úttörőknek rendezünk akadályversenyt, ez egyszer nem komolykodunk, lesz sok tréfás feladat. A kisdobosok ezalatt számháborúznak.

A verseny után visszamegyünk az új iskola udvarába, ahol tábortüzet gyújtunk. Egyik osztálytársunk gitározik, énekelünk és villámtréfákat adunk elő. A tábortűz még nem jelenti a nap végét, mert az új iskolából átmegyünk a központi iskolába. Megkérjük a KISZ-eseket, hogy izzókkal világítsák ki az iskolaudvart. Feri bácsit, a tanácselnököt arra kérjük, engedje meg, hogy a hangosítót — amivel a községet értesítik pl. a falugyűlésről — használhassuk. Ekkor aztán kezdődhet a tánc! A játékok természetesen megváltoztathatók, ha születnek jobb ötletek.

VÁGÓ ÉVA
Jánoshida,
Rákóczi út 3. 5143

TARKA VÁSÁR A PIACTÉREN

Összegyűjtöttük a gyermeknapi országos nagy játék ötleteit, terveit. Testvériskolánkkal a Dózsa telepi úttörőkkel közösen rendezzük meg a gyermeknapot, és programunk így alakul:

Reggel nyolc óra körül kezdjük a műsort. A gyülekezőt a művelődési ház megafonjából sugárzott úttörődalok teszik hangulatossá. A ház előtti teret régifajta piactérré alakítjuk át. Az árusok bódéja nem árukkal, hanem különféle játékokkal lesz tele, mint például: bábjátékos, célbadobó, halászbódé. Mondhatnám, hogy vidámparkká alakul át a tér.

Az előkészítésben a KISZ-esek segítenek. A szocialista brigádokat sem felejtjük ki! Ők is részt vesznek a délelőtti tarka „vásáron".

Kora délután a felsősök a Pintér-hídnál, a Kurca patak egyik romantikus részénél akadályversenyen vesznek részt. Közben a kisiskolásokat a művelődési házban mesefilmek szórakoztatják. Aki pedig a friss levegőt szereti, az a játszótéren töltheti el a sok ötlettel előkészített délutáni órákat. Rajzszakköröseink megörökítik a játék néhány mozzanatát.

Estefelé a vásártéren tábortüzet gyújtunk, a szikrák pattogásával egy ütemben szól majd a vidám énekszó. Sötétedéskor a kisdobosok hazatérnek, a nagyobbakat pedig várja a tánc a téren, a központban. Szeretnénk, ha ezt a napot a gyönyörű tábortűz és a gondtalan kora esti szórakozás nagyon emlékezetessé tenné.

NAGY ÁGNES
Mindszent,
Központi Általános Iskola, 6630

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

79.1137 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

Kajla az állat-oviban

DARGAY ATTILA KAJZA

Jó fogást!

FOTÓ:
SZALAY BÉLA

79 | 20

XXXIV. ÉVF. • 1979. MÁJUS 17. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

JÁTÉK AZ EGÉ

FŐVÁROSI EGÉSZSÉGNEVELÉSI KÖZPONT

Meghívót kaptunk, hát elmentünk a Fővárosi Egészségnevelési Központ városligeti játékára. Április 20-tól június 8-ig bárki követheti a példánkat, ha kedve szottyan — tenni valamit a saját egészségéért. Mindennap akad valami érdekesség a rendezvénysorozatban. Játékos fejtörők segítségével, diafilmek vetítésén, makettek bemutatása folytán megtudhatod például, hogy milyen a tested, mennyi kalóriára, jó levegőre, mozgásra van szükséged.

A tornaturmix rendezvény során rájöhetsz, milyen ügyes vagy, tudsz-e bánni a különböző tornaszerekkel, tanácsokat kérhetsz az edzőktől. Megtudhatod azt is, hogy mit egyél és mennyit, hogy nagyra nőj.

Versenyezhetsz, mókás vetélkedőkön vehetsz részt, s ha jól „vizsgázol", jutalomkóstolóban részesülsz. De azért jó, ha nem viszed túlzásba az evést, bár akkor sincs nagy baj, mert mindjárt azt is eldöntheted, egy elsősegélynyújtási vetélkedőn, hogyan segíthetsz magadon. No meg másokon is, ha esetleg rosszul lesznek, baleset éri őket...

Játékok, sportprogramok, egészségügyi totó, lottó... Megannyi szórakozás az egészségedért.

Rendeznek terítési versenyt is, ahol a higiénikus, ízléses asztalterítést tanulhatják meg az érdeklődők. A fogak védelmére almaklub alakult, ahol az almakóstoló mellett bábműsort, bohócszámot láthatnak a gyerekek.

Vidd el a ligetbe a szüleidet is. Fussatok egyet együtt — az egészségetekért!

FOTÓ: SZALAY BÉLA

SZSÉGÉRT

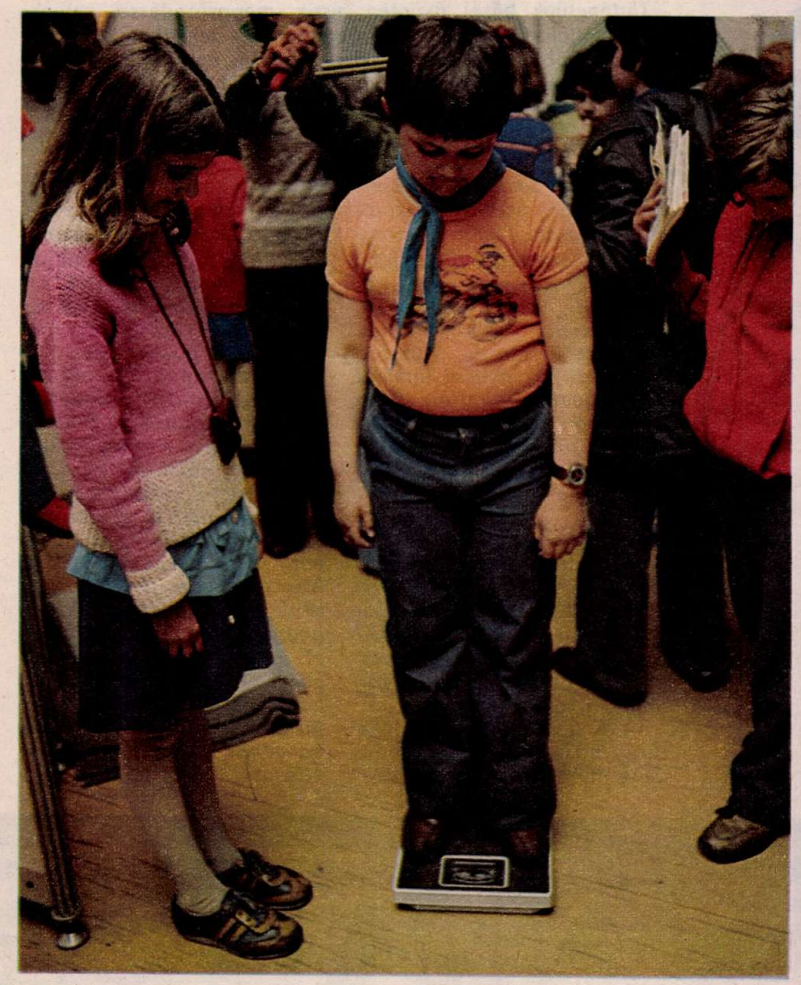

Terítési verseny. Akinek nem sikerült, az az almaklubban próbálhatott szerencsét. A nyeremény természetesen: alma. Jó dolog beleharapni. Általában jó, ha fogunkra valót ehetünk, sajnos, a mérleg ránk kiált: „Egy kicsit kevesebbet!"

A KULCS BELÜL VAN

Történetünk hősei őszintén hiszik, meggyőződéssel vallják: megrabolták őket. Holott lényegében ők tekinthetők fogolynak, béklyóba verte őket az elszigeteltség, egy idejétmúlt életforma, a hibás ítélőképesség, és az ezekhez való csökönyös ragaszkodás. Különös „tömlöc" ez, mert az ajtaja kívülről nem nyitható, a kulcs belül van.

Idézet a levélből: *„Tisztelt Pajtás szerkesztősége! Én, G. János igen komoly kéréssel szeretnék Önökhöz fordulni. Hárman vagyunk testvérek, azaz, van még egy tavaly decemberben született öcsém is, Vilmos. Őt a mai napig nem láttuk. Valósággal elrabolták. Nekünk úgy mondták, állami gondozásba vették. Pedig, ami azt illeti, nálunk minden megvan az égvilágon..."*

Az egyszerű kis iskola kopottas tantermében ülünk, feszültségtől, várakozástól terhes csend telepedik ránk. A két fiú, G. János és G. András segítséget kereső szeme reménykedve kapaszkodik a tekintetembe.

— A leveletek miatt jöttünk hozzátok — kezdem, de ennél nem is jutok tovább. Zokogás tör fel a két fiúból, könnyeikkel küzdve, zaklatottan, egymás szavába vágva fognak történetük elmesélésébe:

— *Elrabolták tőlünk az öcsénket! A kórházból rögtön állami gondozásba vették. Azt mondták, nálunk nincsenek olyan körülmények, amilyenek egy ilyen csecsemőnek szükségesek. Mi is így nőttünk fel, mégsem történt semmi bajunk. És bennünket is el akartak vinni! Szerencsére az igazgató néni megakadályozta. Még a tanyára is eljött hozzánk, pedig megfenyegették, hogy onnan élve nem jön el. A tanács gyámügyi előadója még azt is mondta, hogy ha nem enged bennünket is állami gondozásba venni, akkor elveszíti az állását.*

— Nem szenvedtek hiányt otthon semmiben?

— *Nem. Tessék megnézni. Van jó ruhánk. Karóránk is, igaz, nem mind jár. Még a kishúgunk is kapott, pedig ő csak négyéves. Szekrényt is vettünk és fényképezőgépet. Édesapám még a háztetőt is megszegezte, furnérlemezt erősített rá, hogy az eső ne essen be. Mégsem engedték haza Vilmoskát.*

— Mit gondoltok, miért nem?

— *Nem tudjuk...*

Elfelezett cukor

A két fiú osztályfőnöke, T. Mária a tanári szobában vár.

— Mi a véleménye a gyerekekről?

— *Nagy a családi összetartó erő közöttük. Imádják az édesapjukat, ragaszkodnak hozzá, szeretik nevelőanyjukat is. Ha egyikük kap egy szem cukrot, nyomban rohan, hogy elfelezze a másikkal. Nincs különösebb baj velük. A kisebbik, András, is jól tanul, különösen az orosz nyelvhez van érzéke. Ha állami gondozásba kerülnek, szerintem, belebetegednek.*

— Hogyan élnek?

— *Rossz körülmények között. Miután az igazgatónőnk visszajött tőlük a családlátogatásról, elbeszélése nyomán elhatároztuk, hogy segítjük őket. Minden gyerek hozott valamit: ruhát, cipőt, sőt ennivalót is, mert bizony, amikor az igazgatónő náluk járt, csak egy tányér levest ettek. Igaz, valamilyen megfogalmazhatatlan önérzetből, büszkeségből eleinte nem viselték az ajándék ruhákat, de az időjárás végül csak rákényszerítette őket.*

B. Lajosné, az igazgató így beszél:

— *Hihetetlenül szeretik egymást. Erről végérvényesen meggyőződtem. Ezért tartottam helyesnek, hogy nálunk maradjanak az iskolában. Megpróbálunk segíteni rajtuk. Keresünk egy szocialista brigádot édesapjuk munkahelyén, hogy minden szempontból patronálják őket. Talán ez a közösség abban is segíthet, hogy az idősebb G. János ráébredjen, nem mindig a legfontosabb, a legcélszerűbb dolgokat vásárolja meg a gyerekeknek, karóra helyett, mondjuk, elegendő táplálékot, rádió helyett megfelelő bútorokat, szükséges ruhákat.*

Rózsaszín falak

A városi tanács gyámügyi csoportvezetője, dr. Sz. Lajosné mondja:

— *Azért határoztuk el, hogy az újszülöttet állami gondozásba vesszük, mert a családi közösség jelenleg teljesen alkalmatlan egy ilyen kisgyerek ellátására. A szülők nem tudnak megfelelő körülményeket biztosítani, a csecsemő közvetlen életveszélybe jutott volna, ha hozzájuk kerül. Ha ezt megengedjük, társadalomellenesen cselekszünk. A papa alkalmi munkából él — mondván, így többet keres. Beszéltem vele, hogy vállaljon állandó munkát, ezáltal még jobb lakáshoz is juthat, de azt válaszolta, hogy ez tökéletesen megfelel nekik.*

Hosszú, poros út vezet az elhagyott tanyához. Rokkant falak, a házban döngölt föld a padló, de a szobákat belül rózsaszínre festették. Az egyik falon légpuska lóg, akár egy elegáns vadászházban. Az asztal — egy láda. A családfő barátságosan fogad, hellyel kínál. A megsántult, nyikorgó lábú ágy szélére kuporodunk.

— Úgy érzi, itt jobb körülmények között lenne Vilmoska, mint az intézetben?

— *Igen. Nekünk mindenünk megvan. Már a csecsemőkelengyét is megvettem. A gyerekek tőlem megkapják, amit szeretnének.*

A KULCS BELÜL VAN

A fiúknak most vettem díszkacsákat, meg két szép nyulat, hadd játsszanak kedvükre.

Az asztallá előléptetett láda közepén egy pléhtányérban meghatározhatatlan színű lé. A leves. A négyéves kislány mezítláb járkál körülöttünk a nyirkos földpadlón. G. János a tulajdonos büszkeségével kalauzol körbe a tanyán. Búcsúzáskor reménykedve mondja:

— *Ugye, igazunk van, visszakapjuk Vilmoskát? Nem szakítják el tőlünk örökre, együtt lesz a család.*

Úgy érzem, a gyámügyi előadó helyesen cselekedett, igaz, hogy a kis Vilmos most a semmivel sem pótolható családi szeretetből jóval kevesebbet kap, de egészséges fejlődéséhez kedvezőbb anyagi körülmények közé került. Pillanatnyilag ez nyom többet a latban, de a G. család egymáshoz való ragaszkodása mégis megingat. Mi hát a megoldás? Leírni pofonegyszerű: állandó munkahely, ezáltal jobb lakáskörülmények. A valóságban mindez jóval bonyolultabb. Hosszú időnek kell elmúlnia ahhoz, hogy G. Jánossal valaki vagy valakik megértessék, miért nem jók igazán azok a körülmények, amelyeket ő teremt gyerekeinek. Az még kevés lesz, ha egy szocialista brigád összefog, és felújítja az épületet, vagy rendszeresen anyagilag támogatja őket. Mert ahhoz, hogy az emberek igazán emberhez méltó életet éljenek, többnyire először nem a portákon kell rendet teremteni, hanem a fejekben.

Bőcs Ferenc

Fotó: Szalay Béla

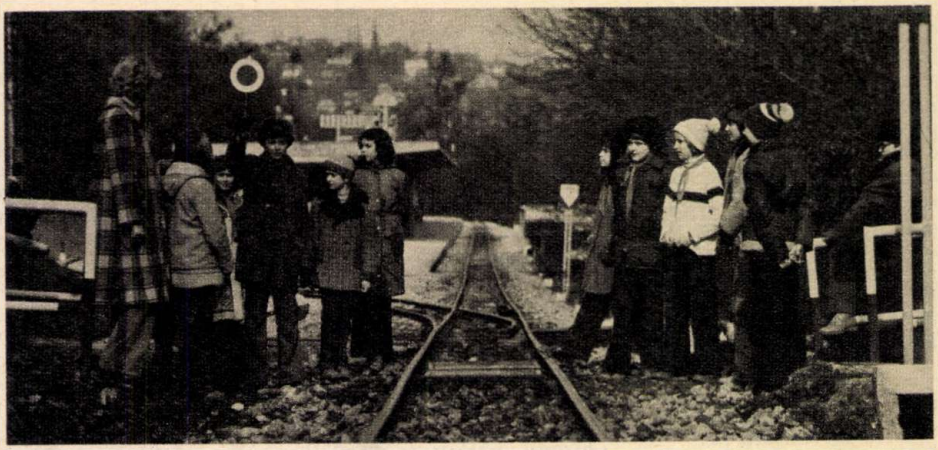

ÚTTÖRŐVASUTAS ÉS POSTÁS TANFOLYAM

A MÁV Széchenyi-hegyi Úttörővasút üzemfőnöksége tanfolyamot indított a „nyugdíjba vonuló" nyolcadikosok pótlására. A százhetven gyerek heti két alkalommal ismerkedik a postai és vasúti tudnivalókkal. A négyhónapos tanfolyamot vizsga követi, és azok, akik megfeleltek, beosztást kapnak az úttörővasúton.

AJÁNDÉK EGY SZOVJET ISKOLÁNAK

Magyarország különböző tájegységeiről származó preparált madarakat, halakat, emlősöket ajándékoznak a Természettudományi Múzeum munkatársai az orenburgi gázvezeték mellett fekvő Ivano-Frankovszkban működő iskolának. A kitömött állatokat kamionban szállítják majd el az ukrán településre.

HADI MÚZEUM

Hazánk felszabadításáért bolgár katonák is harcoltak, akiknek emlékét Harkányban múzeum őrzi. Sokféle fegyvert, katonai felszerelést és fényképet láttak azok a siklósi gyerekek, akik legutóbb megtekintették a kiállítást.

MIAU!

A Magyar Macskabarátok- és Tenyésztők Országos Egyesülete macskakiállítást rendez a TAURUS Művelődési Házban (Budapest VIII., Kerepesi út 17.). Nem a különleges cicák kiállítása lesz ez, te is foghatod a kismacskádat és elviheted — megmutatni az érdeklődőknek.

A kiállítás időpontja: május 27.

ZSIBONGÓ

MAGYAR ÚTTÖRŐK FRANCIAORSZÁGBAN

A francia úttörőszövetség az előző évekhez hasonlóan az idén is megrendezte nemzetközi gyermekfesztiválját, amelyre egy Párizs környéki városban, Montreuilben került sor. Hat ország: Bulgária, Csehszlovákia, Magyarország, Lengyelország, NDK és a Szovjetunió gyermekküldöttségét hívták meg a rendezők. Az egyes országok népi tánccsoportokkal, zenekarokkal, énekesekkel vettek részt a fesztivál programjában. Magyarországot a hódmezővásárhelyi úttörők ének- és tánccsoportja képviselte. Műsorukat, amely magyar népi játékokból és táncokból állt, naponta többször is bemutatták a fesztivál nemzetközi klubjában.

A csoportot Villejuif városban szállásolták el. Szívélyes fogadtatásban részesítették a mi gyerekeinket, vagy ahogy ők mondták: „a magyar kultúra ifjú követeit." A magyarok iránti rokonszenv egyik oka az volt, hogy Villejuif, amely kommunista vezetésű francia város, testvérvárosa Dunaújvárosnak. Nemrég alakult meg a Francia—Magyar Baráti Társaság városi szervezete. A hódmezővásárhelyi úttörők két alkalommal szerepeltek a város vezetői és lakói előtt. A gyerekek műsorát a fesztiválon résztvett ötezer úttörőn kívül sokkal többen látták, mert a francia televízió felvételt készített róluk, s azt fő műsoridőben mutatta be.

ÉNEKLŐ RAJOK

Vidám esemény színhelye volt Szentes, ahol április 4—5-én tartották meg az Éneklő rajok IV. országos találkozóját. Az ország összes megyéjéből és a fővárosból huszonkét raj érkezett a találkozóra.

Képünk a díszelőadás egyik mozzanatát örökíti meg, Jánosi Sándor népművész közreműködésével.

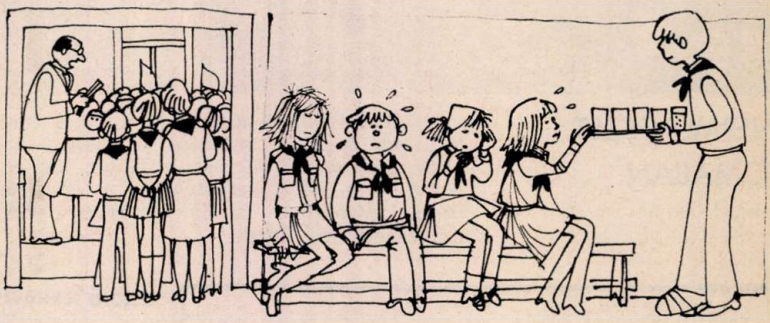

ÖT POHÁR VÍZ

Forró, késő tavaszi délelőtt. Ünnepély a tornateremben. A rajok kettős oszlopba sorakozva, sűrűn egymás mellett állnak — vigyázzban. Vezényszó. Díszjel. A csapatzászló „bevonul", kezdődik az ünnepi beszéd. A hőmérséklet a tornateremben 25 fok, a páratartalom 90 százalék.

A nyitott ajtóban néhány tanár, és a gipszcsizmás Bagi Feri élvezi az enyhe huzatot.

Húsz perc, harminc perc — még tart az ünnepi beszéd. A harmincharmadik percben az ötödik béből Horváth Juli elszédül. Éva néni odaugrik, elkapja, kivezeti... — Bagi fiam, hozzál gyorsan vizet!

Bagi Feri végigkopog a folyosón, majd egy tálcán öt pohár vizet hoz. Amikor Juli magához tér, Éva néni is megiszik egy pohárral — a nagy ijedtségre. Ekkor veszi észre a sok poharat. Feri így szól:

— Legyen csak kéznél, ha kell.

A negyvennyolcadik percben az ünnepi beszéd véget ér. Az öt pohár közül csak egy maradt érintetlen.

Valaki elszámolta magát. Vagy a szónok, vagy Feri.

LÓSORSRA SZÜLETETT...

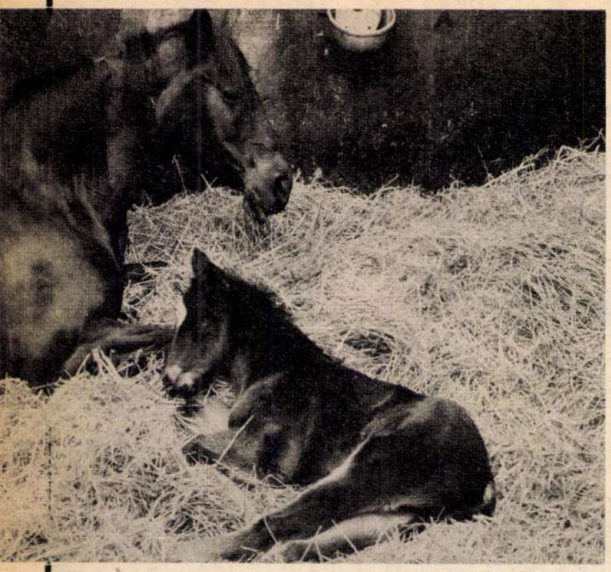

A ló — attól kezdve, hogy szert tett az ember kegyetlen barátságára — keményen dolgozott. Iszonyú terheket vonszolt, vagy járművekkel lohol véget nem érő utakon, miközben bőven csattogott a hátán az ostor. S persze háborúzott is, és fogalma sem volt arról, hogy miért tépik a testét lándzsák, kardok és ágyúgolyók.

Ez a csikó, amely a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát kerteskői menesében született, összehasonlíthatatlanul jobb sorsra számíthat. Szakemberek fáradoznak azon, hogy egészségben, jólétben és biztonságban cseperedjen fel. Cserébe csak azt várják tőle és testvéreitől: tovább öregbítsék a magyar lótenyésztés hírnevét a hazai és külföldi versenypályákon.

A NÉPMŰVÉSZET NYOMÁBAN

A fából faragott kulacs és a fából faragott leheletfinom munkák mestere a szentgáli Tóth Józsi bácsi, régi dalok művészi előadója Mayer Vilmosné, Anna néni. Őket keresték fel a veszprémi Hriszto Botev Általános Iskola ötödikesei népdalgyűjtő, művészetbarát útjukon.

A HÉT VICCE

Megkérdezi a tanár az egyik nyolcadikostól:

— Melyik nagy folyó szeli át Franciaországot, és mi a neve?

A diák kihúzza magát:

— Franciaországot sok nagy folyó szeli át, és a nevem Kovács.

Úttörő távirászok versenye

A Lenin Ifjú Távirásza Budapest- és Pest megyei bajnokságán jó eredmények születtek. Budapestről 20, Pest megyéből 24 résztvevő indult, versenyzett a morze-jelek vételéből és adásából a bajnoki címért.

Eredmények: Budapest: 1. Blaskó Csaba 256 pont; 2. Bolla Gábor 210; 3. Belák Mihály 177. Pest megye: 1. Kovács Erika 266 és Papp János (Albertirsa) 126; 2. Bóbis Erzsébet (Albertirsa) 109 és Gajda Sándor (Dömsöd) 104; 3. Bársony Edina (Dunakeszi) 77, valamint Csókás Ferenc (Nagykőrös) 93 pont.

A Pajtás TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

CSÓNAKÁZÓ TÓ

Csónakázó- és horgásztó létesül Kőszegen a Rőti völgyben, az egykori kavicsbánya gödreinek helyén. Az építést a lakosság, a város üzemei és intézményei társadalmi munkával is segítik.

MESEVÁROS

Öt győri művész, az üzemek szocialista brigádjaival közösen mesevárossá varázsolja a győri József Attila lakótelep mögötti Rózsák terét. Olyan játékokat terveznek, amelyek tulajdonképpen iparművészeti alkotások, de a gyerekek ugyanúgy játszhatnak rajtuk, mint a hintákon és a csúszdákon.

BIVALYNÉZŐ

A Zala megyei Balatonmagyaród határában megnyitotta kapuit az egyetlen hazai bivalyrezervátum. A látogatók négy emelet magas, fából készült kilátóból tekinthetik meg az állatokat.

KISOPERÁK

Új műfajjal gazdagította repertoárját a Budapesti Gyermekszínház. Nemrégen két kisoperát mutatott be fiatal nézőinek. Az egyik Mozart „Gábriel és Gábriella" című gyermekkori alkotása, a másik pedig Sarkadi Imre „Vendégek" című novellájának feldolgozása, melynek zenéjét Tamássy Zdenkó szerezte.

ISKOLÁBÓL TÁJHÁZ

Bezártak egy tanyai iskolát a Hanság-széli Öntésmajorban, s épületét tájházzá alakítják át. Olyan tárgyi emlékekkel rendezik be, amelyek bemutatják a Hanság történetét, élővilágát, és a hansági emberek életmódját.

NÉGY TANTEREM – RÁADÁSKÉNT

Komárom legújabb lakónegyedében 16 tantermes általános iskola építését kezdték meg. Eredetileg csak 12 tantermet terveztek, de az üzemek és a lakosság jelentős összegeket ajánlott fel, s így 1980 szeptemberében 16 tanteremben kezdődhet a tanítás.

Önkiszolgálók

Budán, a Margit-híd melletti ABC-ben, a pénztár előtti sorban megkért Mátrai Feri, vigyázzak a kosarára, amíg visszaszalad cipőfűzőért. Mire a pénztárhoz értünk, már tudtam, hogy Feriéknél két hete nagy veszekedés volt. A fiú a részleteket is elmesélte.

— Anyu fáradtan jött haza. Amikor látta, mekkora rendetlenséget csináltam, elsírta magát és kiabálni kezdett — „legalább magadat tudnád rendben tartani!" Aztán nekiesett a takarításnak, de nem tudta abbahagyni a sírást. Én gyorsan tanulni kezdtem. Tudtam, hogy anyunak igaza van. Azóta egy kicsit nevelgetem magamat.

*

Ez a beszélgetés indított útnak, hogy kiderítsem: vajon a mai gyerekek elvárják, hogy mindent a szüleik csináljanak helyettük, vagy ellenkezőleg, kiszolgálják önmagukat?

Budapesten, a Szív utcában lányokkal beszélgettem erről:

— Tisztán tartom magamat és a fehérneműmet — mondta Horupszky Katalin. — Az ebédet is én főzöm meg.

— Kétnaponként cipőt tisztítok, kéthetente porszívózok. A szobámban én tartok rendet, pedig anya otthon van, nem jár dolgozni — folytatta Simon Judit.

— Az én szobámban apu szokott porszívózni — vallotta be Toldi Ildikó. — Én csak port törlök és letakarom az ágyamat.

— Nekem négy testvérem van. Ruháimat, szekrényemet én tartom rendben, még a fiúk helyett is dolgozom, pedig legalább a maguk munkáját elvégezhetnék — panaszkodott Kadocsa Anna.

Tigyi Gabriellára is sok munka hárul:

— Rendben tartom magamat is, a szobámat is — mondta. — Az esti fürdés után a fehérneműmet is kimosom.

— Mosok, takarítok, főzök, mert anyu késő estig dolgozik — állította Schumy Andrea.

No, és mit mondtak a fiúk? A XIII. kerületben, a Rajk László utca 81. szám alatti iskola egyik nyolcadik osztályában kértem az ő véleményüket.

— Reggelit, tízórait készítek, és ha kell, ebédet, vacsorát főzök — jelentette ki Kovács József.

— A zoknimat, a fehérneműmet magam mosom, javítom. A cipőmet is én

tisztítom, egyedül — mondta Preisz Gábor.

— Csak a zoknimat szoktam kimosni, meg néha a farmeromat — ismerte be Horváth Csaba.

Füredi Ferinek három lánytestvére van, mégis ő ágyaz és mos.

Varga Tamás határozottan kijelentette:

— Nem is engedném, hogy a fehérneműmet más mossa, vagy a szekrényemet más tartsa rendben!

*

Néhány gyerek véleményéről levélben érdeklődtem: mennyire önállóak, mit tartanak saját feladatuknak, hogyan ápolják magukat, ruhájukat?

Pető Ágota Aranyosapátiból ezt írta: „Három lánytestvérem van, sok ruhát kapok tőlük, és ízlésemnek megfelelően díszítgetem, alakítgatom őket — ez is hozzátartozik az önellátáshoz."

„A lányok a hajviseletüket is okosan válasszák meg, legyen könnyen kezelhető, ugyanakkor divatos. És hetente mossanak hajat!" — írta Ésik Ottília Hidasnémetiből.

*

Beszéltem lányokkal is, fiúkkal is. Szavaikból ítélve gondoskodnak magukról, de akadt néhány, aki túl keveset vállal. Nem folytattam a véleménygyűjtést, hiszen az eredmény egyértelmű: minden gyerek tudja, mi a kötelessége, mit kell, vagy kellene vállalnia önmaga ellátásából.

S hogy a szülők mit mondtak? Legtöbbjük örül, ha a lánya vagy fia úgy segít a családnak, hogy kiszolgálja magát, de volt, aki kijelentette: „Elsősorban tanuljon a gyerek. És legyen elég szabad ideje, hadd élvezze a gondtalan életet. Ha kérné, még az ételt is megrágnám helyette..."

Nem hiszem, hogy az ilyen véleménytől lesz önellátó, önálló a mai tizenéves fiatal...

Gebri Antal
Fotó: Gámán Gábor

Néhányan, ha rászánják magukat, az egész család cipőit kitisztítják

Van, aki csak a saját holmiját tartja rendben

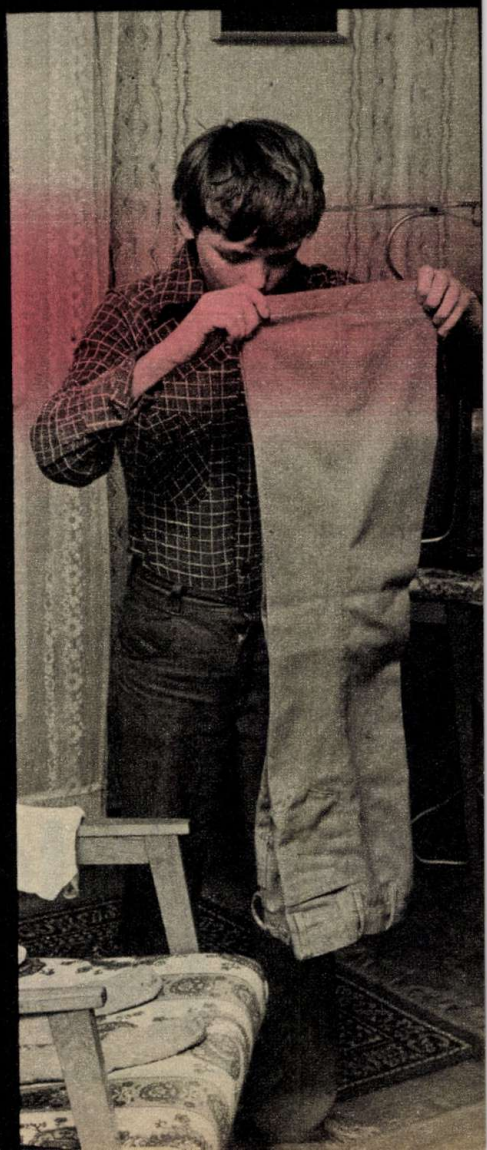

Zoknijukat legtöbben maguk mossák

A szekrény rendben tartása feltétlenül a gyerek feladata

Legtöbben nem vetik be az ágyukat, legfeljebb megigazítják estére

A csörgő óra ellenség is, de jó barát is lehet

Májusban hazánk területén
— a magyar honvédelmi miniszter vezetésével —
tartották hadgyakorlatukat a Varsói Szerződés
tagállamainak egyesített fegyveres erői.
Azok a katonák, akik a békét védik.
Gyönyörű hivatás!
Erre készülnek a tatai katonai középiskola tanulói is.

»Csak az jöjjön

A kétemeletes épület inkább emlékeztet elegáns szállodára, mint katonai kollégiumra. Az érkező először a hangulatos társalgóba lép, majd innen jut el a pazarul berendezett ifjúsági klubba, a fiúk „paradicsomába". A falon körben faborítás, bárpult, tűzvörös fotelek, asztalkák, tévé, játékszimulátor, amellyel focizni és „célbalőni" lehet. Ez a helyiség egyben a házimozijuk is, ahol legtöbbször az újonnan bemutatott filmeket vetítik. A földszinten található még a 37 ezer forint értékű könyvtár és az orvosi rendelő is.

Tatán a múlt év nyarán adták át az ország harmadik katonai középiskolai kollégiumát. Jelenleg hatvannégy fiú él itt, akik (szüleikkel együtt) írásban tettek ígéretet arra, hogy a középiskola elvégzése után, valamelyik katonai főiskolán folytatják tanulmányaikat.

Turbók István, ügyeletes szolgálattevő kísér végig az első emeleten. Sorba nyitunk be a négyágyas szobákba, de rendetlenséggel egyik gárdát sem tudjuk „megcsípni". A ruhásszekrénybe is bekukkantunk. Feszes vigyázzban sorakoznak a ruhák; az ingek, fehérneműk sarkosan hajtogatva fekszenek egymás mellett. Hiába, ők korán megtanulták, mi a rend.

— *Reggeli torna után nyomás gyorsan beágyazni, kitakarítani, mert a versenymozgalomba már ez is beleszámít* — magyarázza István. — *Sietünk reggelizni, aztán irány a gimi! A kaja nagyon jó, csak a reggelit keveselljük néha. Persze, nem azok méltatlankodtak, akik a futást megpróbálták elbliccelni... A svindlizők miatt új rendszert vezettünk be. Mivel a hajnali derengésben nem lehet látni, ki hol fordul vissza az úton, ezért kijelöltünk egy állomáshelyet, ahonnan cédulával kell visszatérniük. Mi sem vagyunk egyformák, a katonatisztjelölt még csak nem is katona!*

A folyosón halkan beszélgetünk, hogy ne zavarjuk a többieket a tanulásban. István az utolsó gondolatnál folytatja:

— *Jó néhányan nehezen illeszkedtek be a kollégiumi és az iskolai közösségbe, sok minden szokatlan volt nekünk. Egymást sem mindenben értettük meg a kezdet kezdetén. Hat megyéből jöttünk össze. Ha valakinek honvágya volt, vagy egyéb lelki bánata, mellé ültünk, így, képletesen szólva, vittük magunkkal mindenhová, csak ne érezze magát egyedül.*

István arcán halványodik a mosoly, amikor az otthoniakról, szeretteiről, barátairól mesél. Nagyon messze lakik, havonta csak egyszer látogathat haza.

Tóth Laci elsőnek lép szobájába, hogy a délutáni tanulás utolsó órájában egyénileg képezze magát. Ő a növendéktanács vezetője. Nemcsak sötét szeme, markáns arcéle is határozott egyéniségre enged következtetni...

— *Elsőben és másodikban még szülői engedéllyel sem szabad nálunk dohányozni. Egyesek mégis megszegik ezt a tilalmat. A mi fórumunkon sem marad el a felelősségre vonásuk. Különösképpen a rongálóknak nincs helyük közöttünk! A ceruzától a ruháig itt mindent ingyen kapunk, sőt még zsebpénzt is adnak. Éppen ezért, mi is tartozunk valamivel.*

Laci elképzelése jövőjéről már gyerekkorában kialakult. Ötödik osztályban döntötte el, hogy katona lesz. Háborús filmek, regények, ólomkatonák — mind megannyi maradandó élményt jelentettek neki. Katonai attasé vagy kémelhárító szeretne lenni. Majd meglátjuk.

A másik szobában nyelvtan házifeladat fölött görnyed a két jó barát, Szabó Elemér és Mikus Zsolt. A két ajkai fiú hatodikos kora óta elválaszthatatlan.

— *Miután közösen meglátogattuk egyik ismerősünket az egri katonai kollégiumban, végleg eldöntöttük Elemérrel, hová jelentkezünk* — mondja Zsolt, a szóvivő.

— *Gúnyolódtak, kinevettek a többiek, amiért ide adtuk be a tovább-*

Sokszor kell még elindulni reggelente, amíg katonatisztek válnak belőlük

Gimnáziumba járnak a katonai pályára készülő tanulók

tanuláshoz a papírokat — szól közbe indulatosan Elemér. — *Tudja fene, milyen badarságokat képzeltek el a katonaéletről. Persze, nekünk is kellett Eger... A nagyobb srácok mindig csak a kiszúrásokat mesélték el.*

Odahív a ruhásszekrényhez, kitárja előttem az ajtókat. A tarka kockás ing, a farmeröltöny (karjukon van csak parányi jelvény), a ballonkabát „világi" szerelésre vall.

— *Hatvannégyen négy osztályba járunk. Vegyesen... a gimis lányokkal.*

Zsolttal az ablakhoz megyünk, ahonnan az épület háta mögé látunk. Ujját az ablaküvegen vezetve, a sártengerbe képzeletbeli vonalakat húz. Elmondja, hogy a közeljövőben elkezdik építeni a nemzetközi méretű futballpályát, itt kap helyet a tenisz-, a kézi, a kosár-, a röplabdapálya, a mini lőtér, valamint a hajómodellező-medence.

— *Aki a technikát, a stúdiómunkát kedveli, az ebben is megtalálhatja itt a számítását. Persze, ha marad ideje. Tudjuk, Komárom megye legerősebb gimnáziuma az „Eötvös". Bizony fel kell kötnünk a fehér textilt...! Megéri, ettől függ az ösztöndíjunk. A kollégiumi nevelőkön kívül a gimnáziumi tanárok is segítenek nekünk. A többi igazán csak rajtunk múlik...*

Mátételki András

katonának...«

KRITIKUS-PALÁNTÁK DÍJA

IL PAJTÁS, GIORNALE DEI RAGAZZI UNGHERESI HA FATTO DISEGNARE IL MANIFESTO DELL'ANNO INTERNATIONALE DEL BAMBINO DAI SUOI GIOVANI LETTORI

DISEGNO PREMIATO

Katajev gyönyörű meséje jutott eszembe, miközben az egyre színesedő kiállítási termen végignéztem, mintha a „Hétszínvirág" szirmának varázslatára sereglenének ide a bolognai könyvvásárra a különféle játékok, könyvek a világ minden tájáról. Itt ad randevút egymásnak immár évről évre négy égtáj gyermekvilága.

Tizenhatodszor rendezték meg az idén Bolognában a nemzetközi gyermekkönyvvásárt. A gyerekek nemzetközi évének e kiemelkedő rendezvénye ezúttal is a gyerekek problémáit, igényeit állította középpontjába.

KELENDŐEK A KÖNYVEINK

Ezt a törekvést már a kiállítók számának növekedése is jelezte. Negyvenöt kiadó mutatkozott be a vásáron, többségük a már évek óta résztvevő országokból érkezett, de jelentkeztek új országok is. Hazánkat hosszú ideje a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat képviseli, a Corvina Kiadó és a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó magyar és idegen nyelvű gyermekkönyveit kínálta eladásra külföldi vásárlóknak. Bátran lehet mondani, hogy gyermekkönyveink kelendőek, rangjuk van a világban; grafikáikat elismeréssel emlegetik a szakemberek s verseiket is szívesen fordítják más nyelvekre.

A kiállítás négy pavilonjában, mintegy 36 ezer négyzetméteren nemcsak fontos kereskedelmi tárgyalások folyt-

Nagy tetszést aratott a bolognai nemzetközi könyvvásáron lapunk plakátpályázatának első díjas alkotása

tak, véleményt cseréltek a könyvek alkotói, az illusztrátorok, a kritikusok, a nevelők, a szakértők.

EGY PORCELÁNFIGURA ÉLETE

Az itt kiállítók könyveikkel két díjra pályázhatnak minden évben. Az egyik a „GRAFIKAI DÍJ", a zsüri 1979-ben a gyermekkönyvek kategóriájában *Mark Twain: A kis Stephen Girard kalandjai* című művét díjazta, amely *Alphonse Allais* fordításában, *Jean Michel Nicollet* illusztrációival jelent meg. Az ifjúsági könyvek kategóriájában *Adela Turin* és *Annie Gretzinger* munkáját, az *Aurórát* találták a legjobbnak. Ebben a kategóriában még négy művet illettek oklevéllel, köztük a *„Csodafiú-szarvas"* című magyar ifjúsági könyvet. *Nagy László* verseit *Kass János* illusztrálta, és a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó adta ki.

A másik díj, a „Critici in Erba" (szabad fordításban: KRITIKUS-PALÁNTÁK) odaítéléséről igazán illetékes zsüri dönt: a gyerekek. Ez évben *Tatjana Hauptmann: Dorothea Wutz életének egy napja* című könyve lett a győztes, amely egy önálló életet élő kis porcelánfigura napját meséli el.

A négynapos könyvkiállításhoz többféle rendezvény kapcsolódott. Az érdeklődők számára előadássorozatot tartottak a vásárterület mellett épült modern kongresszusi palotában, a gyerekek nemzetközi évének célkitűzéseihez kapcsolódó témákban. Két cím ezek közül: *„Könyvtár az iskola területén"* és *„Az együttműködés lehetőségei a fejlett és a fejlődő országok gyermekkönyvkiadói között."*

A PAJTÁS-PLAKÁT SIKERE

Jelentős rendezvénynek bizonyult az „ÉV PLAKÁTJAI" kiállítás is, amely ez évben az illusztrátorok hagyományos bemutatóját helyettesítette. Az idén a plakátművészeket felkérték, hogy szabadon választott téma helyett most olyan plakátot tervezzenek, amely a gyerekek nemzetközi évéhez kapcsolódó gondolatokat fejezi ki. Huszonöt ország 281 művésze küldte be munkáját a felhívásra, ebből ötvenhármat mutattak be. A nemzetközi szakértőkből álló zsüri végül ebből az ötvenhárom közül választotta ki a japán *Sugita Jutaka* rajzát. A plakát költőien és igen magas művészi színvonalon ábrázolja a képzelet végtelen szárnyalását. Ez a díjnyertes plakát hirdette országszerte az 1979. évi bolognai nemzetközi gyermekkönyvvásárt.

Mi arra törekedtünk, hogy azt is bemutassuk, miként ihleti meg ez az esztendő a gyerekeket. A Pajtás országos pályázatának egyik győztes plakátját eredeti formájában állítottuk ki. Szép sikert aratott, sok látogató kérte, hogy az esetleg elkészülő nagy plakátból küldjünk a címére.

Sárdy Katalin

A VAKÁCIÓ VESZÉLYEI

Verne regényeinek hőseit kalandjaik közben, a hosszú hónapok, évek során többféle megpróbáltatás éri. Ha úgy igazából összeszámolnánk, ma egy tízéves gyerek két hét alatt talán több veszélynek van kitéve, mint amennyit Verne regényhősei egy év alatt kiálltak. A baleseti statisztikák adatai szerint ugyanis a gyermekbalesetek száma évről évre emelkedik. Tavaly a megsérült, illetve életüket vesztett gyalogosok több mint 10 százaléka – mintegy 2800 – 14 éven aluli gyermek volt. Különösen sok baleset történik a tanév befejezését követő két-három héten belül, amikor a gyerekek felszabadultabbak, szertelenebbek, nem köti már őket az iskola nevelő, fegyelmező hatása. Veszélyt jelent a forgalmas utca, a faluhelyen is rohamosan terjedő motorizáció. Igen sok gyermekáldozata van évről évre a tiltott helyen fürdőzésnek. A folyók, bányagödrök, faluszéli tavak ezekben a napokban különösen csábítják a gyerekeket. Nyáron sokan utaznak városból vidékre és megfordítva. Az idegenforgalom is növekszik, külföldi autósok százezrei keresik fel hazánkat. Ezek ugyancsak gyarapítják a veszélyforrásokat. Természetesen kellő óvatossággal a balesetek elkerülhetők: lehet játszani, sportolni, kirándulni anélkül, hogy baleset történjék.

Mi a teendő, ha mégis megesik a baj, ha mondjuk – futballozás, fáramászás, kirándulás közben a kisdiák lábát, karját töri? Ha van tanuló-balesetbiztosítása (és ez ma már szinte természetes), keresse fel az iskola szerint illetékes biztosítási fiókot, vagy kirendeltséget. Az ott kapott kárbejelentő nyomtatvány első oldalát a kisdiák vagy a hozzátartozója töltse ki, a második oldalt pedig a kezelőorvos. Ezek után a fiók, vagy a kirendeltség a feltételek szerint járó összeget kifizeti.

A tanuló-balesetbiztosítás július 1-től a következő év június 30-ig érvényes. Előfordulhat, hogy a tanuló csak július elseje után fizeti be az évi díjat. Akkor a befizetés időpontjától számíthat a biztosítás védelmére. Talán kevésbé ismert, hogy a tanuló-balesetbiztosítás az otthon, a közlekedés közben, vagy a nyári szünetben végzett munka alkalmával a tanulókat ért balesetekre is érvényes.

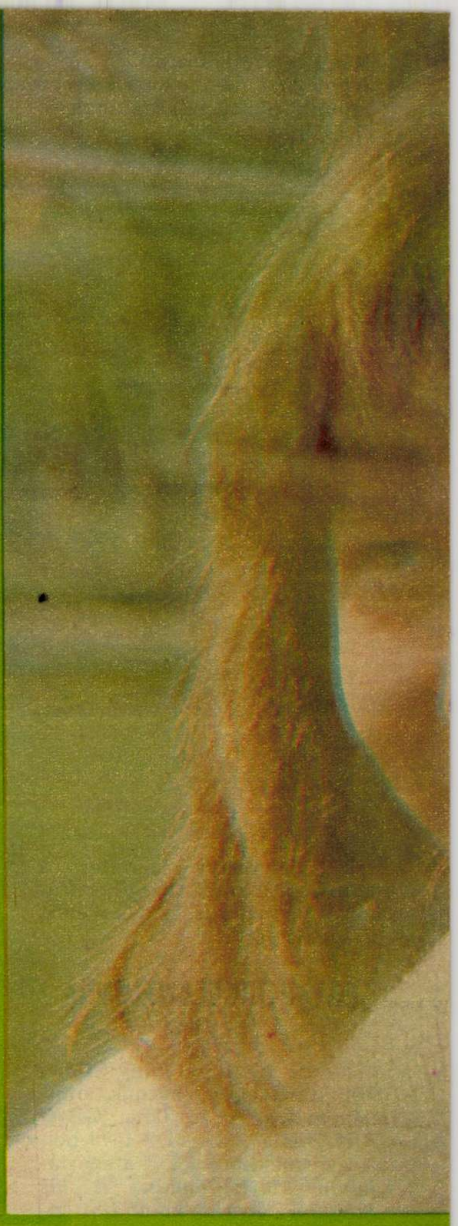

EGY LÁNY A TAVASZBÓL

Valami történt...
Valami furcsa, megmagyarázhatatlan.
Az idei tavasz egészen más,
mint a többi volt.
Vagy talán — most van először tavasz?
Csodákat látok amerre járok,
amerre nézek.
Csoda lett a lepke röpte,
a fa levele,
a virág szirma.
A szelek vékony selyemruhába bújtak.
Érdekes...
Egyszerű és közönséges dolgok
voltak ezek
még tavaly is.
Valami történt...
Lúdbőrös leszek, ha megérint a fű,
és mélyeket kell lélegezni,
mert gombóc nőtt a torkomban.
Talán pityeregni is kellene?
Na nem,
ezen mindjárt jót kell nevetnem,
ugyan minek nyafog egy meglett lány
egy napsütötte réten?
Hogy egyedül vagyok?
De hiszen én szöktem meg
az emberek elől...
Jóságos ég, erről jut eszembe,
vajon hiányzok-e valakinek?
Nyugtalan vagyok.
Nem értem a legegyszerűbb dolgokat.
A lepke röptét, a fa levelét,
a virág szirmát.
És legfőképpen: nem értem önmagamat.
Türelmetlen vagyok,
mert valahogy kivesztek
az egyszerű dolgok a világból.
Nem, mégsem változott semmi...
csak én magam.
Mert igaz, hogy nyugtalan
és türelmetlen vagyok,
igaz, hogy egyszerre szeretnék
sírni és nevetni,
és igaz, hogy nem értem
a legegyszerűbb dolgokat sem,
de cserébe komoly ajándékot kaptam.
Életemben először
— értem a tavaszt!

FOTÓ: SZALAY BÉLA

„A SZÁZEZER VOLTOS EMBER"

Kocsis Ferenc

Az 1973-as év válságot hozott a magyar birkózósportra. Szegény Kozma Pisti — most lenne ereje teljében — két éve halott, visszavonult Kiss Ferenc, búcsúzni készül Varga Jancsi, balesete után lassan talál magára Hegedűs Csaba... Világklasszisok sora hull ki rövid idő alatt, pótolhatatlan veszteségek érték sűrű egymás után, kábultan, legfeljebb csak a csodákban bízhatott a sportág. És ekkor jött a magyar bajnokság, ahol egyszer csak új üstökös futott fel a birkózósport egére, süvöltve, sisteregve. A 19 éves, addig jószerivel ismeretlen **Kocsis Ferenc** minden ellenfelét kétvállal verve, aranyérmet nyert. Fantasztikus adottságokkal rendelkezett; robbanékonysággal, hatalmas fizikummal, akrobataügyességgel, fanatikus győzniakarással, hihetetlen küzdőszellemmel. Személyében összpontosult minden remény. Aztán jött a keserű kiábrándulás: kudarc a helsinki EB-n, majd a teheráni világbajnokságon is.

KUDARCOKBÓL ELSZÁNTSÁG

Úgy tűnt, vége a háromnapos csodának, le kell számolni az illúziókkal, a várt dicső pályafutás csak hamvábaholt ígéret marad.

Mindezt igazolni látszottak a következő évek eseményei. Kudarcok jöttek sorozatban.

Az ilyen helyzet egy sportoló pályafutásában általában vízválasztó. Ha csak egy kicsit is gyenge valaki, kedvét szegi, kiábrándultan feladja. Nagyon-nagyon erősnek kell lenni ahhoz, hogy valaki e kudarcokból erőt, elszántságot kovácsoljon, hogy megtudjon állni a lejtőn, hogy visszakapaszkodjon. És ő nagyon-nagyon erősnek bizonyult. Képes volt összeszedni magát, képes volt volt megújulni, és visszatérni. Kétévi kallódás után, 1976-ban Kocsis Ferenc ismét harcba indult a válogatottságért. Csakhogy ez a Kocsis Ferenc már nem a régi volt. Más, több annál. Zabolátlan csapongása állandó lüktetéssé nemesedett. Kocsis 24 éves fejjel, „mennyet-poklot" megjárva, abból erőt kovácsolva, energiát merítve, immár klasszissá érett. Kemény, szívós küzdelemben, sokszori bizonyítással visszaszerezte a válogatók bizalmát, és az 1977-es VB-n ismét ő képviselhette kötöttfogásban — 74 kilóban — színeinket. A visszatérés ragyogóan sikerült, beverekedte magát a döntőbe, és ha ott vezető állásban nem léptetik le az olimpiai bajnok Macha ellenében, felállhatott volna a dobogó felső fokára. Bronzérme a VB egyik legnagyobb eseménye volt.

Kocsis körül edzésen mindig izzott a levegő, ő soha nem ismert könnyítést, ő mindig megszállottként dolgozott, a maximumot követelte magától. Társai már rég kidőltek mellőle, amikor ő még mindig elképesztő energiával, pillanatnyi szünet nélkül dolgozott. Most azonban még erre is rátett „egy lapáttal". Különmunkát végzett, hajnalban és este futni járt, odahaza súlyzózott.

Az 1978-as oslói EB-n valóban nem volt előtte megállás, hibapont nélkül nyerte első Európa-bajnokságát. Az utolsó mérkőzésen akár egy vereség is elegendő lett volna már számára — ő azonban nem ismert soha megalkuvást, kényelmes megoldást, minden körülmények között győzni akart, csak győzni. Ugyanolyan fergeteges lendülettel, feltartóztathatatlanul birkózott, mintha csak ezen múlna az aranyérem, és csak a leléptetés mentette meg a kétválltól az Európa-bajnok Sopovot.

KIROBBANÓ FORMÁBAN

Diadalútja az őszi mexikói VB-n folytatódott. Továbbra is kirobbanó formában birkózott. A döntő mérkőzésen biztosan vezetett már Nyiftulajev ellen is, öt másodperccel az összecsapás vége előtt még ő volt a világbajnok... Egy másodperccel később azonban már ellenfele... Kocsist leléptették, a sportág történetének egyik legbotrányosabb bírói manővere megfosztotta attól, hogy világbajnok legyen.

Több kitűnőség pályáját egy hasonló csalódás derékba törte, kedvét szegte. Kocsis azonban ezt a szelet is saját vitorlájába fogta, s még dacosabb, még elszántabb lett ezáltal. Őt a siker még több munkára késztette, a csalódás pedig még annál is többre.

Bukarestben, az EB-n az első fordulóban egy „nevesincs" finn versenyzőtől kétvállas vereséget szenvedett. A nagy akarásnak nyögés lett a vége? A nagy teher roppantotta össze, a biztos esélyesség súlya, hiszen a megfiatalított magyar válogatottban mindenki tőle várta az aranyérmet? A lényeg azonban az, hogy rövidzárlatot kapott a „százezer voltos ember", és így reménytelennek látszott a helyzete. Következett a mindent eldöntő mérkőzés Mkrticsevvel. Az első harmadban a szovjet fiú ellenállhatatlan, 8:0-ra (!) vezet.

VERT HELYZETBŐL...

A szovjetek ünnepelnek, ilyen előnyről veszteni egy EB-döntőben elképzelhetetlen. A második harmadban Kocsis, nem ismerve lehetetlent, minden erejét összeszedi, fogcsikorgatva pontonként ledolgozza hátrányát, és egyenlít. Most már feléje billen a mérleg nyelve, nála a lélektani előny, nem engedheti ki ezután a győzelmet a kezéből! Erre a harmadik harmad elején Mkrticsev „feltámad halottaiból", és újabb négy ponttal húz el. Nincs senki, aki egy fabatkát is adna Európa-bajnokunk győzelméért; egy perc sincs már hátra, a hátrány behozhatatlan, legfeljebb egy kétváll fordíthatna, de ki mer erre gondolni az utolsó harmadban ilyen klasszisú ellenféllel szemben? Ki? Kocsis! Mert ő most, reménytelen helyzetben sem adja fel, mindent egy lapra feltéve, iszonyú erővel maga alá csavarja ellenfelét, és a földön néhány másodperccel a vége előtt betöri a hidat! Ismét Európa-bajnok.

Kocsis Ferenc egyike a legnagyobb birkózóknak. Pályája egy nagyon lényeges igazságot tárt fel: a kirobbanó tehetség, a kiváló adottságok nem elegendők a nagy tettekhez, nem elegendő még a munka sem. Ahhoz még valami, szavakkal aligha megfogalmazható többlet, valami mély emberi plusz is kell.

Kocsis képes volt erre.

Szegő András

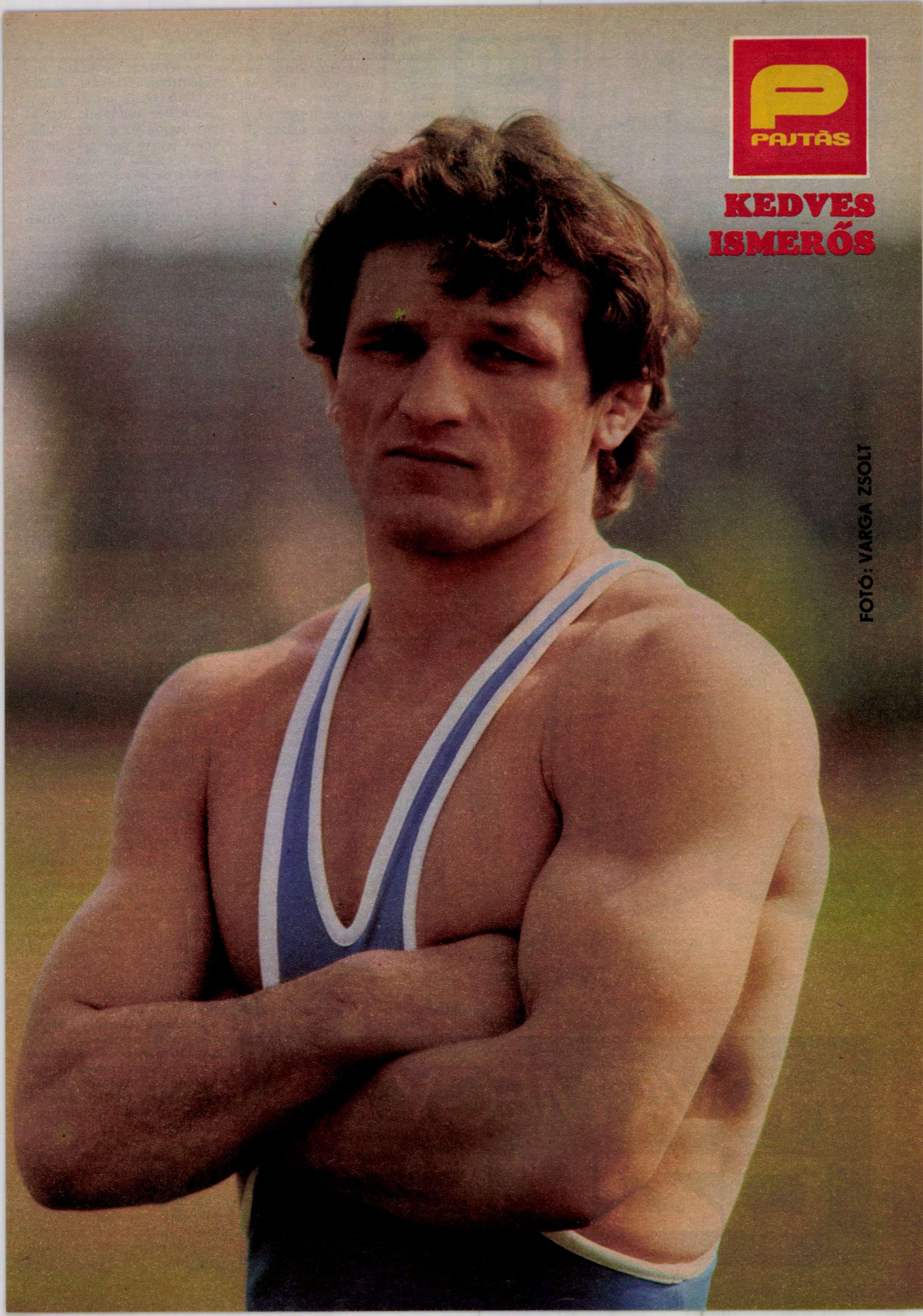
PAJTÁS
KEDVES
ISMERŐS
FOTÓ: VARGA ZSOLT

MINI PAJTÁS

HOVÁ MEGY AZ ŐZIKE?

Mi már tudjuk, mert hiszen több napon át dolgozott a zsüri, míg a sok tízezernyi megfejtés közül a jókat kiválasztotta, s közülük sorsolás segítségével a nyertesek névsorát összeállította.

MINI PAJTÁS — maxi rejtvénymegfejtés. És ami nagyon fontos dolog: sokan jól fejtettétek meg a legtöbb rejtvényt. Úgy látszik, hogy a legjobban a keresztrejtvényeket, a labirintust, a kép- és betűrejtvényeket szeretitek. (A legközelebbi Mini Pajtás szerkesztésénél ezt figyelembe vesszük.)

Most pedig táruljon fel előttetek is a „titok", a nyertesek névsora:

Az ŐZIKE a **téglási nevelőotthon Ságvári Endre rajához** megy hosszú vendégségbe. Reméljük, hogy a raj tagjai (és a többi megfejtő is) jó gazdái, gondozói lesznek, kellemes otthonra lel náluk néhány hónapra az őzike.

A TV-FOCI tulajdonosai **Darányi László és Zoltán** (Esztergom).

A BUDAPESTI CSOKOLÁDÉGYÁRBA **Somlyódi Csilla** (Budapest X.,) látogathat el és rakhatja tele zsebeit, szatyrát, táskáját a legfinomabb csokikkal.

A veszprémi állatkert PÁVÁJÁT **Nagy Mariann** fülöpszállási megfejtő kapja. Neki ugyanis a tükre azt „mondta meg", hogy ő Szerencsi Évára hasonlít.

Szövetségi kapitánnyá **Molnár Péter** pécsi megfejtőnket „léptettük elő", mert az ő csapat-összeállítása a legjobb. Részletesen megindokolta, hogy melyik játékost miért tenné be a megfelelő posztra az olimpiai csapatban. Jutalma egy FOCILABDA.

Tárgyjutalmat kap még:

ZSEBRÁDIÓT: **Madai Tibor** (Penészlek, Csiri-tanya)

FÉNYKÉPEZŐGÉPET: **Tóth Mária** (Bakonyszombathely)

KÉTSZEMÉLYES SÁTORT: **Papp Éva** (Pápa)

SZERSZÁMKÉSZLETET: **Péntek Róbert** (Győr-Kismegyer)

RÖPLABDÁT: **Szabó Marianna** (Vasvár)

TÚRAFELSZERELÉST: **Nagy Márta és Tibor** (Tamási)

JÁTÉKCSOMAGOT: **Tóth Ferenc** (Fehérvárcsurgó)

KÖNYVUTALVÁNYT küldünk az alábbi megfejtőinknek:

Dócs Attila (Vecsés), **Porcsin Andrea** és **Kácser István** (Budapest), **Csirmaz Csilla** (Gyöngyös), **Tüzkő László** (Hódmezővásárhely), **Mészáros Tibor** (Sopron), **Szalay Zsuzsa** (Dunaújváros), **Gáll László** (Ajka), **ifj. Balázs Tibor** (Makó), **Katona Anna** (Gacsály), **Melovics Sándor** (Kazincbarcika), **Rimár Orsolya** (Kecskemét), **Kiss Andrea** (Dunabogdány), **Antalik Csaba** (Kisvárda), **Gellén András, Anna és Péter** (Debrecen), **Horváth György** (Kiskunlacháza), **Plander Éva** (Dömös), **Hajdara Zsolt** (Mezőkovácsháza) és **Novák Gábor** (Kaposvár).

A négy fődíj kivételével (őz, páva, tv-foci, csoki) a tárgyjutalmakat és a könyvutalványokat postán küldjük ki.

SCHWEDT '79!

FELHÍVÁS!

„A BARÁTSÁG OLAJVEZETÉK MENTÉN" CÍMMEL 12. ALKALOMMAL RENDEZIK MEG A GYERMEKEK NEMZETKÖZI RAJZ-KIÁLLÍTÁSÁT. A RENDEZŐK VÁRJÁK EGYÉNI ÉS KOLLEKTÍV MUNKÁITOKAT, KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁ-SAITOKAT

Győztes alkotások a több mint egy évtizedes rajzverseny történetéből

Immár hagyomány, hogy az ügyes kezű úttörők őszre elküldik rajzaikat, kisplasztikáikat, festményeiket, batikjaikat. Ez évben is mód nyílik erre, hiszen az NDK „olajvárosában" újra, immár 12. alkalommal, várják „A barátság olajvezeték mentén" című kiállításra a pályamunkákat. Az „ötvenezres" fiatal város idén avatja e nagyszabású kiállítással ultramodern kultúrpalotáját. Halljában ékeskedik majd a „schwedti szivárvány", a gyerekek ezer színű rajzkavalkádja. A magyar résztvevők eddig is sok sikert arattak egyéni és kollektív munkáikkal, eredeti hangvételű és témájú rajzaikkal. Remélhetőleg ezután is így lesz, s mind többen kapnak kedvet a nemzetközi részvételhez.

Felhívunk minden rajzkedvelőt, képzőművész szakkört, küldje el munkáit. Témája kötetlen, de a gyermekélet, a nemzetközi barátság, „A barátság olajvezeték mentén", szolidaritás, élet és iskola, nemzeti ünnepeink stb. témakörből meríthettek.

Bízunk benne, hogy az eddigi sikereket most újabbak követik, s az aranyérmekből jó néhány Magyarországra kerül majd.

Jó munkát, jó részvételt!

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:
1979. SZEPTEMBER 20.
Cím: Schwedt/Oder DDR
Pionierhaus Ernst Schneller

MIT VÁLASSZAK?

A pályaválasztás időszakában sok fiatalt foglalkoztat ez a kérdés!

A BKV segít a megfelelő szakma kiválasztásában, és megtanulásában.

Ha a következő szakmák az érdeklődési körödnek megfelelnek jöjj el hozzánk szaktanácsadásra; Farkas István a BKV pályaválasztási tanácsadója segít a választásban.

A következő szakmákban van még tanulófelvétel.

— vasútijármű-szerelő, villamosjármű-szerelő, villanyszerelő, gépi forgácsoló, géplakatos, szerkezeti lakatos, asztalos, kőműves, ács-állványozó, erősáramú berendezésszerelő.

BKV

Tanácsadás és tanulófelvétel a következő címen:

Budapesti Közlekedési Vállalat szakmunkásképző osztály 1115 Budapest XI., Bartók Béla út 133.

Gyermeknap: május 27.

Gyermeknapra ugye kapok játékot?

Engedményes gyermeknapi játékvásár

Május 21—26-ig **trial** budapesti szakboltjainkban

Tavaszi FÁRADTSÁG

Egy sereg költő szerint a május az év legvarázslatosabb hónapja, és igazán meglepő, hogy egy sereg költő hogyan tud ekkorát tévedni. Mindenfelé harsogó, vad színek, mintha újrafestették volna a világot. Valóságos merénylet ez az ősz, meg a tél halk, finom fényeihez szokott szem ellen. Minden ragyog, minden vibrál. Idegtépő...

Két perc múlva meg szakad az eső. És akkor még boldognak kell lenned, mert ez az átkozott víz állítólag aranyat ér. Meg kell őrülni!...

A természet meg zümmög. Millió méhecske dolgozik mindenfelé dúdolgatva, az ember úgy érzi, mintha dinamókat hordozna a fejében. Rettenetes...

Ráadásul mindenki vihog, mintha kizárólag miatta lenne tavasz. Ez már önmagában is a sírba viszi az embert, de a Kacinger Lenci vihogása végképp elviselhetetlen. Erre akkor jöttem rá, amikor az egyik szünetben megpillantottam egy sarokban, amint a Lakli Sanyával nevetgéltek valami ásatag tréfán. Ostobán csillogó tekintetükből egy sivár lelkű nemzedék tragikuma sugárzott...

— Fel a fejjel, fiú! — harsogott otthon a kedves papa, midőn észrevette, hogy lógatom az orrom, mint egy hangyászsün. — Tavaszi fáradtság az egész. Sportolj, szórakozz, menj moziba, hallgass magnót, olvass... Foglald el magad! Csak semmi pánik, néhány nap alatt vége az egésznek.

Még vitatkozni sem volt kedvem. Aggasztó...

A sport örömei... nna, mondhatom. Jössz lefelé a pályáról egy vesztes meccs után, és körülbelül százötven évesnek érzed magad. Aprókat sípolva lélegzel, mint valami tolatómozdony, a halántékodon boszorkányos dobszólót dobol az ér, a szemed elé homályos fátyol ereszkedik... Persze annyira nem homályos, hogy ne vennéd észre, ahogy a sekélyes ítéletű nézők ünneplik az ellenfelet, amely csalással, nyers erőszakkal, eget-földet rázó szerencsével, hipnózissal és vajákossággal győzni tudott. Téboly!... És hogy teljes legyen az élmény, a legnagyobb tumultus közepén is meglátod a Kacinger Lencit, aki ide is utánad hozta nyomasztó, értelmetlen vihogását. És szorongatja a Lakli Sanya kezét, az meg bambán visszavigyorog... Esküszöm, hogy a történelem zsákutcája ez a két alak!

Jó. Tegyük fel, hogy a Lencit még meg lehet menteni.

— Moziba megyek — tájékoztattam. — Nem jössz?

Hosszasan és fürkészőn nézett a szemembe. Látszott rajta, hogy kezd rájönni valamire.

— Te nem vagy normális! — állapította meg végül. — Ilyen ragyogó időben képes vagy bebújni egy moziba...?

Valamit motyogtam a tavaszi fáradtságról, meg a szabad idő tartalmas eltöltéséről.

— Érdekes — mondta két elfojtott ásítás között. — Akkor én megyek is.

És otthagyott. Egy kavicsot kezdtek rugdalni a Lakli Sanyával, és harsogva nevettek hozzá a szánalmasak. Mondanom sem kell, hogy a moziban meleg volt, a film pocsék volt, a szörp langyos volt, a fagylalt meg... egyáltalán nem volt. Ebben a percben végképp elegem lett a kikeletből. Tépett lélekkel tértem haza, és bezárkóztam. Az én házam — az én váram!... Az ember végigdől a diványon, lehunyja a szemét, és közben a „Lélekharang" együttes megnyugtató rikoltozását hallgatja... igen, igen... ezzel kellett volna kezdeni, a dallam és a ritmusok világában gyógyul leginkább az összegyűrődött idegrendszer, ettől múlik el egy csapásra a tavaszi fáradtság...

Na igen, igen. De hol vannak a kazetták? Egy cédula fekszik a helyükön, és ahogy olvasod, mintha egy elefánt dőlne rá szép lassan a gyomrodra:

„Itt volt Lakli Sándor a szalagokért, mert a Kacinger Lencinél rendeznek valami bulit. Anyu."

Na, szervusz világ.

*

Éppen azon tűnődtem, hogy tartogat-e még számomra valami örömet az élet, amikor csengettek. A Kacinger Lenci állt az ajtóban, és köszönés helyett az orrom alá dugott két mozijegyet.

— Ráérsz? — kérdezte nevetve, amilyen kedvesen és értelmesen csak ő tud nevetni ezen a világon. Ráértem.

A moziban kellemes meleg volt, a langyos szörp kellemesen simogatott belülről, fagylalt meg kell a kutyának. Kintről a méhecskék andalító zsongása hallatszott. Tavaszi fáradtság? Ki a fene találta ki ezt a marhaságot...?

Cser Gábor

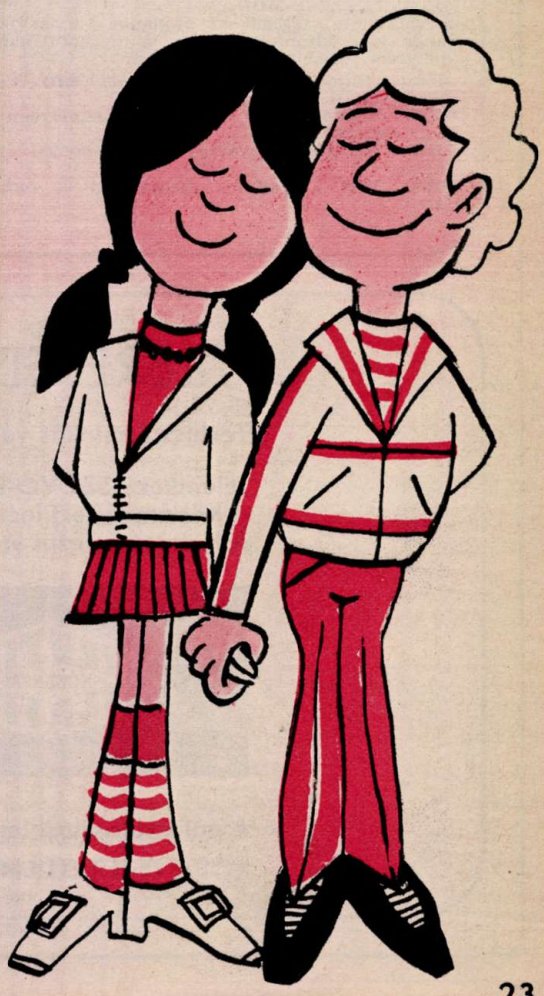

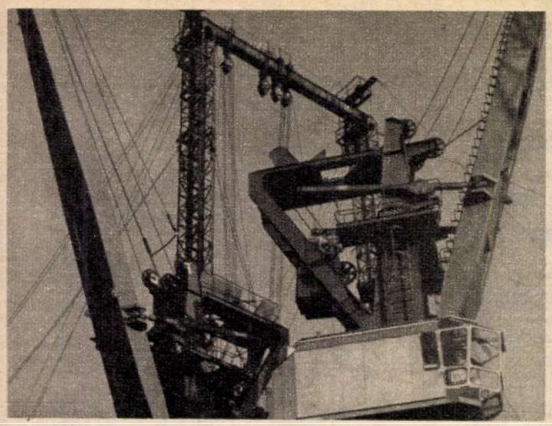

Az általános iskola 8. osztályát végző fiúk figyelem!

A Magyar Hajó- és Darugyár budapesti és vidéki gyáregységei szeretettel várják az általános iskolát végzett fiúk jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákban: **öntő, — gépi forgácsoló, — csőszerelő, — hegesztő, — szerkezetlakatos, — villanyszerelő, — asztalos, — ács, — fényező-mázoló.**
A szakmai képesítés megszerzéséről korszerű feltételek mellett, magas színvonalú elméleti és gyakorlati képzés keretében gondoskodunk.
A gondtalan tanuláshoz a vállalat a következő juttatásokat nyújtja: **kedvezményes étkeztetés, — munkaruha, — társadalmi tanulmányi ösztöndíj: havonkénti 250—500 Ft-ig, — kollégiumi elhelyezés, — pályakezdési előleg, a besorolástól függően 1500—2000 Ft,** — továbbtanulási lehetőség, — sportolási és kulturálódási lehetőség.

JELENTKEZÉSI MÓD:
a választott szakmát az általános iskolai jelentkezési lapon kell feltüntetni, illetve a megadott címeket személyesen közölni:

Magyar Hajó- és Darugyár Budapest XIII., Váci út 202. 1138 oktatási osztály
MHD. Balatonfüredi gyáregység személyzeti és oktatási osztály
MHD. Tiszafüredi gyáregység személyzeti és oktatási osztály
MHD. Váci gyáregység személyzeti és oktatási osztály

a Tanuló baleset-biztosítás

Az iskolában, otthon, az utcán, sportolás közben, egyszóval bárhol bekövetkezhető balesetekre érvényes. Nemcsak a tanítási idő alatt, hanem a szünidőben is.

ÁLLAMI ÁB BIZTOSÍTÓ

SZERETED A SZÉP RUHÁKAT?

Textilszakmunkás válhat belőled.

Jelentkezz SZÖVŐ-FONÓ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK a Kőbányai Textilnél!
A Kőbányai Textil szerződtet 14—16 éves fiúkat és lányokat

TEXTIL KŐBÁNYAI TEXTIL

790—1050 Ft-ig ösztöndíjat fizetünk, vidékieknek különélési pótlékot adunk, teljes ellátásról, lakásról és munkaruháról gondoskodunk térítésmentesen.

A pályaválasztási lapra ezt a címet írd:
KŐBÁNYAI TEXTILMŰVEK, BUDAPEST, Gyömrői út 90. 1475

HÁNYAT A 192-BŐL? 33-AT A CSEPEL MŰVEKBEN!

EGY JÓ TANÁCS!

Fiatalok!

Gyertek a Csepel Művekbe szakmát tanulni! Pályaválasztásotokat kívánjuk elősegíteni azzal, hogy a Csepel Művekben oktatott szakmákat, a tanulás feltételeit és a szociális juttatásokat ismertetjük veletek!

I. SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZETBE AZ ALÁBBI SZAKMÁKRA VÁRJUK JELENTKEZÉSETEKET:

LÁNYOK, FIÚK: **gépi forgácsoló, esztergályos, köszörűs, marós, szerszámkészítő, elektrolakatos, villanyszerelő, mechanikai műszerész, hegesztő.**

FIÚK: **hengerész és forrasztár, kovács, öntő, csőhálózat- és berendezésszerelő, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, víz-gázvezeték és készülékszerelő, gépszerelő, géplakatos, karosszérialakatos, szekezetlakatos, bádogos, ács-állványozó, kőműves, tetőfedő, asztalos, fényező és mázoló.**

Képzési idő: 3 év (érettségivel 2 év) hegesztő, tetőfedő, fényező és mázoló szakmákban 2 év (érettségi bizonyítvánnyal 1 év).

JELENTKEZÉS FELTÉTELEI:

– általános iskolai végzettség esetében 15–16 éves kor
– egészségi alkalmasság

II. SZAKKÖZÉPISKOLAI FELVÉTELRE JELENTKEZHETNEK 14–16 ÉVES KORÚ, ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT FIÚK ÉS LÁNYOK:

épületvillamossági (villanyszerelő), gépgyártástechnológiai (géplakatos, esztergályos), acélszerkezeti (hegesztő, szerkezetlakatos) szakra.

Képzési idő: 4 év

A szakközépiskolai tanulók a sikeres vizsgák után érettségi és szakmunkásbizonyítványt kapnak.

III. A VIDÉKI TANULÓKNAK SZERZŐDÉSKÖTÉS ESETÉN – EGYES SZAKMÁKBAN – BIZTOSÍTJUK A KOLLÉGIUMI ELHELYEZÉST ÉS A TELJES ELLÁTÁST.

A szakmunkás- és szakközépiskolai tanulók tanulmányi ösztöndíja – tanulmányi előmeneteltől függően – 160–750,– Ft-ig, szerződéskötés esetén társadalmi ösztöndíja 250–750,– Ft-ig terjed.

A szakmunkásvizsga után a Csepel Művekben elhelyezkedő szakmunkások 5000,– Ft jutalmat kapnak.

A szakmunkásképző iskolát végzettek a Csepel Művekbe kihelyezett szakmunkások szakközépiskolájában 3 év alatt érettségizhetnek.

A tanulmányi időre a katonai szolgálat alól mentesülnek.

JELENTKEZÉS:
Csepel Vas- és Fémművek
Oktatási és Társadalomtudományi Intézet
tanulmányi osztályán.
Budapest Pf. 93. 1751
Telefon: 575-600/2909

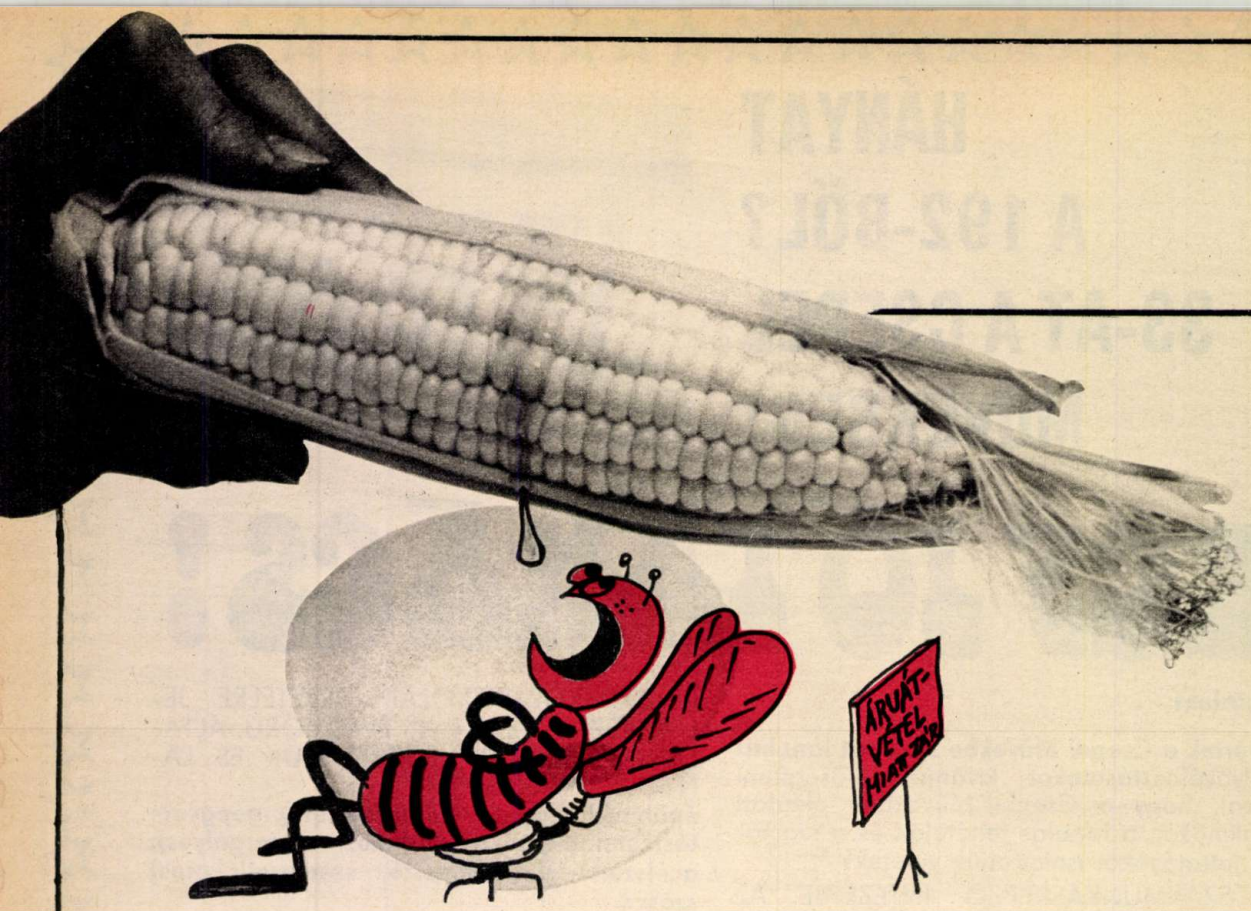

A címben szereplő kukoricaméz voltaképpen cukor. Talán a jövő egyetlen és kizárólagos cukra. De már a jelené is. És hogy miért méz, az kiderül a következőkben. Ha azt a kérdést kapnád, mi a cukor, bizonyára nem válaszolnál egyebet, mint azt, hogy kristálycukor, porcukor, kockacukor, mokkacukor. Esetleg, ha már találkoztál vele életed során, ezt is hozzátennéd: krumplicukor. No, és persze a cukorka is cukor. És az ilyen cukorkának se szeri se száma.

Méz az méz?

A méz ugyan nagyon jellegzetes valami, de ha leszámítjuk a színét és az illatát, akkor édes, mint a cukor. És valóban az. Nem is nehéz bizonyítani. Csak hosszabb ideig hideg helyen kell tartani, és akkor elszíneződik, összeáll, ahogy mondani szokták: megikrásodik. Tulajdonképpen az történik, hogy a benne levő cukor kikristályosodik. Ezt is bizonyítani lehet. Elég a mézesedényt néhány percig forró vízbe állítani, és máris kezdi visszanyerni a méz eredeti állagát. Magyarán szólva: felolvad. És akkor megint méz a méz.

Szén + víz = cukor

Senkinek sem ajánljuk, hogy a képleten látható módon próbáljon cukrot előállítani. De még úgy sem, hogy szenet áztat vízben. Az az igazság, hogy szénből és vízből cukrot előállítani, mi emberek nem vagyunk képesek (nem kizárt dolog, hogy száz év múlva, utódaink már ezt is megoldják), pedig a legközönségesebb gyom már ma is meg tudja csinálni, a Nap energiájának felhasználásával. Mégpedig úgy, hogy a levegőben levő széndioxidot használja fel erre.

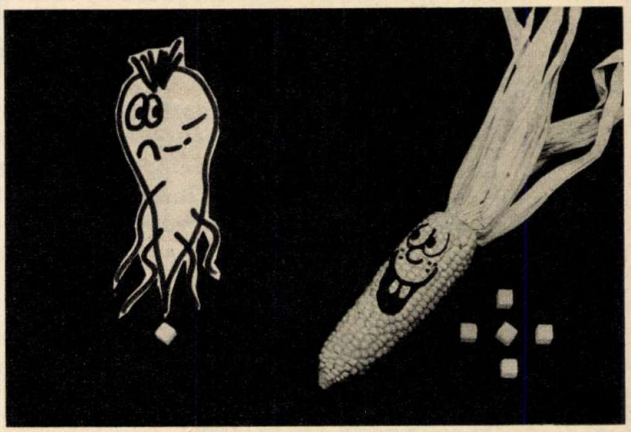

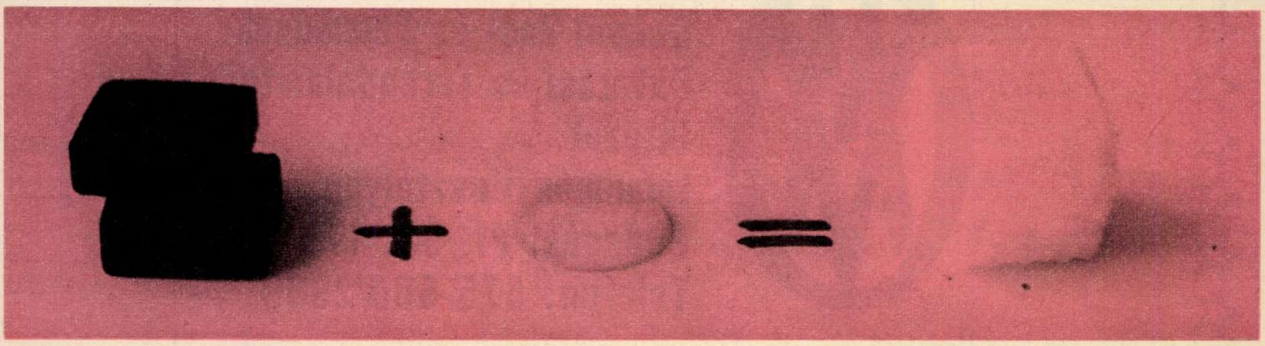

KUKORICAMÉZ

Miért éppen a cukorrépa?

Miért éppen cukorrépából, illetve a trópusokon miért éppen cukornádból készítik a cukrot, ha minden növény tartalmazza azt? Azért, mert cukor és cukor nem azonos. Az ugyanis, amit szopogatni lehet és édes: szőlőcukor, vagy gyümölcscukor. Ezek a legegyszerűbb cukrok. Minél bonyolultabb a cukor felépítése, annál kevésbé hasonlít a formája és íze a kristályos, „igazi" cukorhoz. És akkor már nem is úgy hívjuk, hanem szénhidrátnak (a szén és a hidrogén szavak egyesítéseként). A krumplicukor édes ugyan, de nem kristályos. Olyat csak a cukornádból és répából lehet nyerni.

Mi van a kukoricában?

A kukoricaszem is növényi termés, miért ne tartalmazna szénhidrátot? Tartalmaz is, méghozzá nem is keveset. Nemhiába a kukorica a legértékesebb disznóhizlaló takarmány évszázadok óta. A szénhidrátot, vagy más szóval a keményítőt kivonni a kukoricából nem nehéz. Csak meleg kénessavba kell áztatni, összezúzni a szemeket és fajsúlyuk alapján szétválasztani a kukorica anyagait: az olajat, a fehérjét, meg a keményítőt. Aztán pedig a vegyi kezelés következik. Az, amit az ember a saját szervezetétől lesett el. Mert mi is megemésztjük a szénhidrátokat és különféle enzimek, szervezetünk által termelt bonyolult vegyületek segítségével egyszerű cukorrá (gyümölcs- és szőlőcukorrá) változtatjuk a táplálékokban levő szénhidrátokat. A vérünkből aztán már könnyen felszívódnak a sejtekbe. De meg lehet mindezt csinálni üzemi méretekben is, persze nem 36 C-fokon, mint a szervezet, hanem 60–90 C-fokon. De hát itt nagyban megy a játék.

Amikor a harmadik enzim is megtette a magáét, létrejön a két egyszerű cukornak, a szőlő- és gyümölcscukornak a keveréke, amit már csak színteleníteni és tisztítani kell és sűríteni. És akkor mi jön vajon létre: por, kristály, vagy netán kocka?

Kukoricaméz

Igen. A fenti alcím a válasz az előbbi kérdésre. Úgy folyik, mint a méz, de cukor íze van, tökéletesen olyan cukor íze, mint annak a répacukornak, amelyet vízben feloldunk mézsűrűségűvé.

Lehetne persze kristályosítani, de minek? Hát nem feloldjuk amúgy is? A kávéban, a teában, a sütemény masszájában, a kakaóban, vagy akár cukorkakészítéskor. Nem szoktuk meg? Persze, hogy nem. De éppúgy meg lehet szokni, mint ahogy a háziasszony megszokta a folyékony olajat a szilárd zsírral szemben. Mert érdemes.

Egy mázsa répa – 11–12 kg cukor. Egy mázsa kukorica – 58–60 kg cukor. Kevesebb víz és kevesebb fűtőanyag kell a gyártáshoz és a megmaradt rész értékes takarmány. A cukorrépát azonnal fel kell dolgozni, mert kiszedése után rögtön elkezd veszíteni cukortartalmából. A kukorica tárolható. Így egész évben üzemben lehet tartani a gyárat, az nem áll fél évig kihasználatlanul, mint a répacukorgyár. És ha még azt is hozzávesszük, hogy a kukoricacukrot könnyebben dolgozza fel a szervezet, tehát egészségesebb, mint a répacukor, akkor el lehet mondani, hogy a kukoricacukor a jövő ígérete.

Teknős Péter

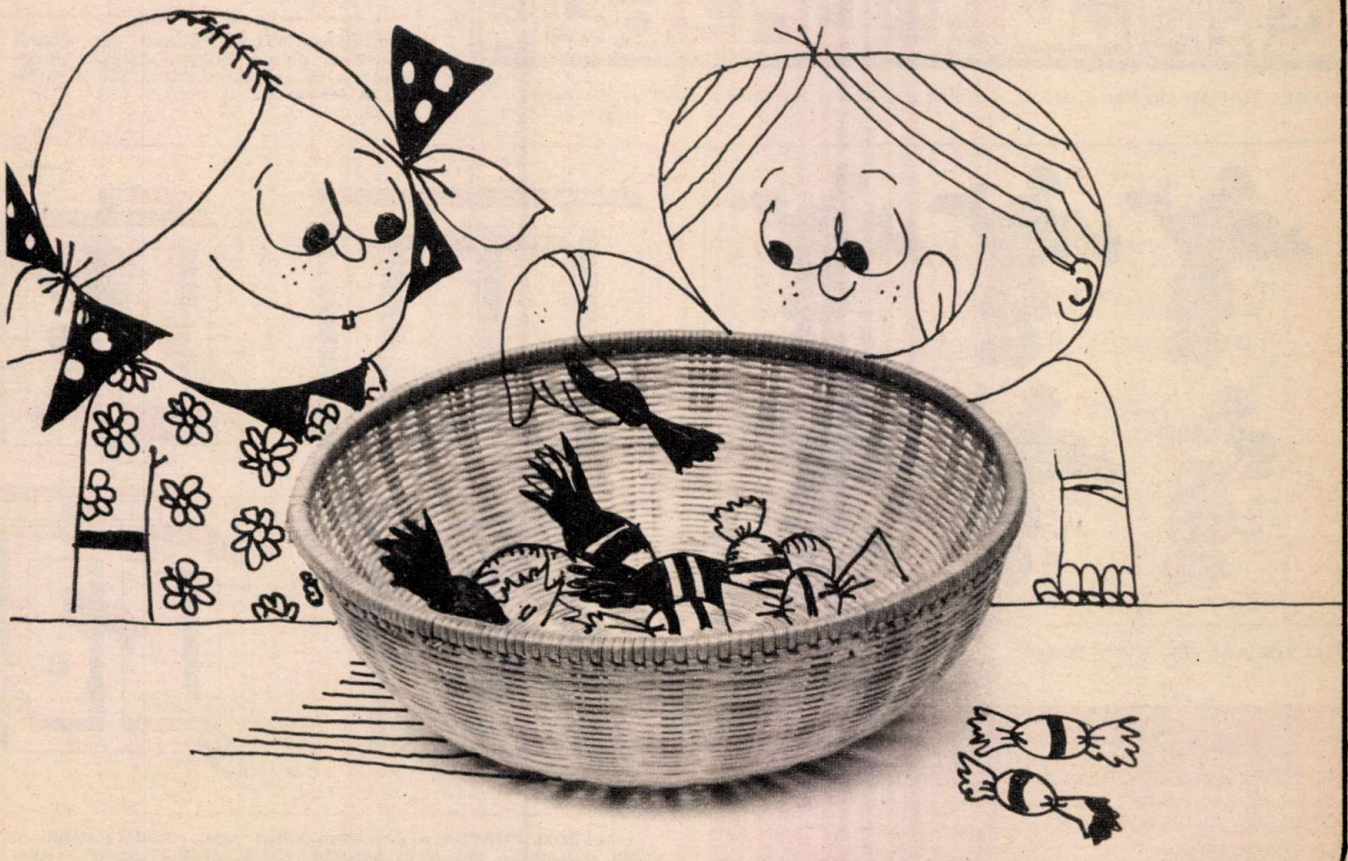

TÖPRENGŐ

A 18. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Trombita. **Csomó?** Nem csomó. **Hány különbség:** 10. **Nyolc város:** 1. Prága, 2. London, 3. Párizs, 4. Róma, 5. Szófia, 6. Isztambul, 7. Moszkva, 8. Varsó. **Egy-kettő:** két egyes. **Hány lehetetlenség?:** 13. **Melyik árnyék:** 5. **Rakjátok időrendi sorrendbe:** C, A, B, D.

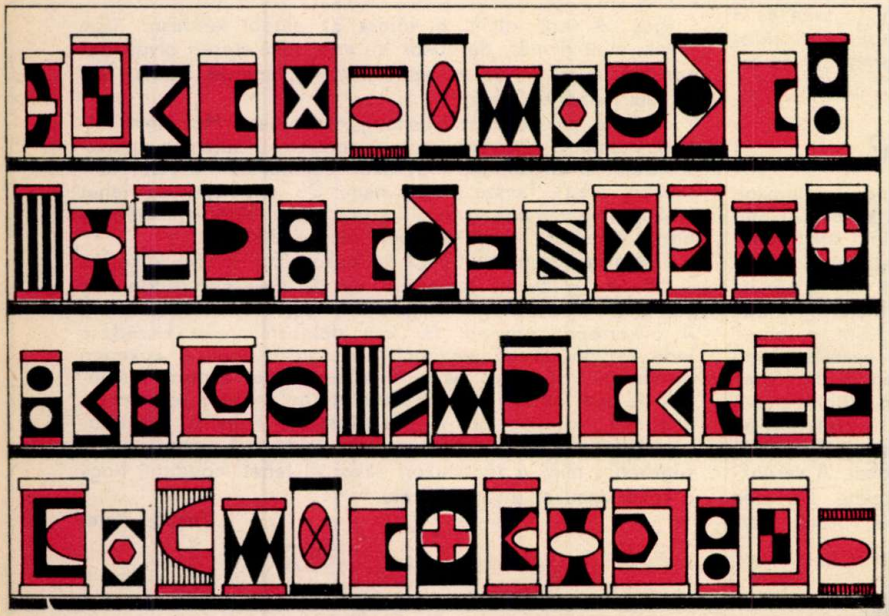

NYOLC DARAB egyforma dobozt szeretne a raktáros leemelni a polcról. Sikerül-e?

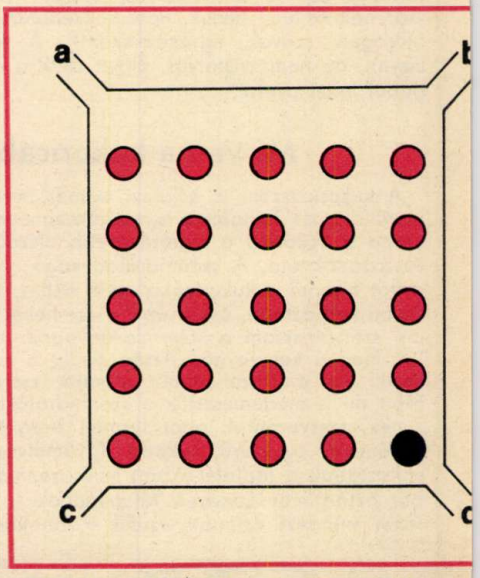

MELYIK NYÍLÁSON kell egy golyót begurítani ahhoz, hogy a falakon megpattanva és az összes bábut kiütve utoljára a fekete bábut borítsa fel?

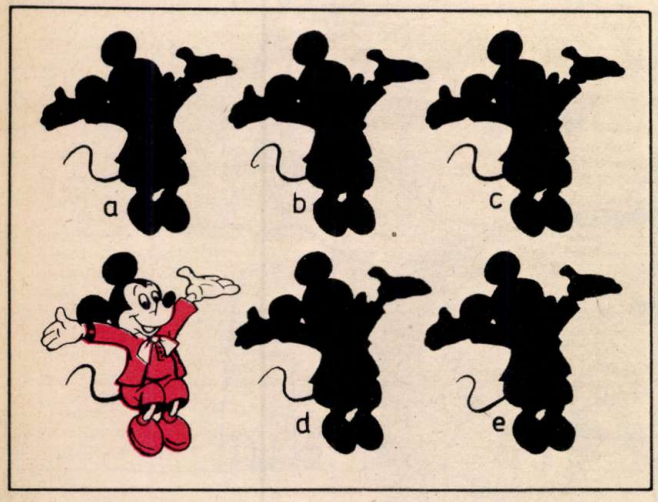

MELYIK ÁRNYÉK Micky Mausé?

Egy kis matek

Keresd meg azt a legkisebb természetes számot, amely 3-mal osztva 1-et ad különbségül, 4-gyel osztva 2 a különbség, 5-tel osztva 3, 6-tal osztva pedig 4 a különbség.

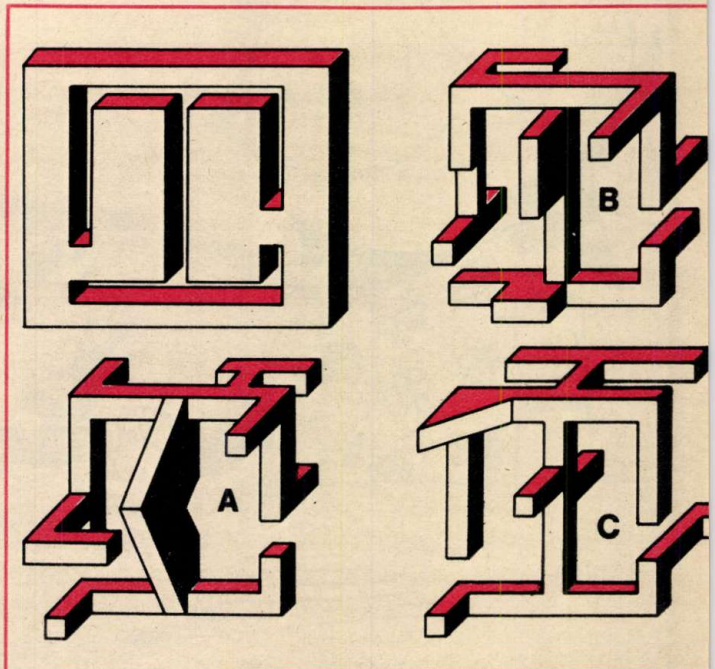

A HÁROM FURCSA alakú idom közül egyet akadálytalanul át lehet bújtatni a bal felső sarokban levő kivágott testen. Egyet csak kis ügyeskedéssel, de a harmadikat egyáltalán nem lehet áttolni. Melyek ezek?